

**ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ**

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2022

Bc. Eliška Dostalová

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PEDAGOGICKÁ
CENTRUM TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU

JÍZDNÍ VLASTNOSTI K1 CREEK A RIVER RUNNER
DIPLOMOVÁ PRÁCE

Bc. Eliška Dostalová
Učitelství tělesné výchovy pro střední školy

Vedoucí práce: Mgr. Radek Zeman
Plzeň, 2022

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury a zdrojů informací.

V Plzni, 20.7.2022

.....
vlastnoruční podpis

Velice děkuji svému vedoucímu práce Mgr. Radku Zemanovi za cenné rady a připomínky k mé práci, za čas, který mi věnoval a v neposlední řadě za pružné reakce na mé dotazy. Dále bych ráda poděkovala všem českým vodákům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření a kteří byli ochotni si se mnou povídat nejen o zážitcích z vody, ale také o technických záležitostech jejich plavidel.

Obsah

ÚVOD.....	1
1 CÍL A ÚKOLY PRÁCE.....	2
1.1 Cíl práce	2
1.2 Úkoly.....	2
2 Metodika práce	3
3 Historie kanoistiky.....	5
3.1 Eskymácký kajak	5
3.2 Kajak v Evropě.....	6
3.3 Vodáctví a kajakářství v ČR	6
4 Vodácká výzbroj	9
4.1 Kajak.....	9
4.2 Vybrané typy kajaků	9
4.2.1 Rekreační, turistický kajak – fitness kajak	9
4.2.2 Seakajak – mořský kajak.....	10
4.2.3 Sit On Top kajak.....	11
4.2.4 Kajaky na divokou vodu.....	11
4.3 Tvary a materiály lodí	13
4.4 Pádlo	13
5 Jízda na K1	14
5.1 Záběry na K1	14
5.1.1 Záběr vpřed	15
5.1.2 Záběr vzad	16
5.1.3 Široký záběr od příde.....	16
5.1.4 Vylehnutí	17

5.1.5	Závěs.....	17
5.2	Manévrování v obtížnějším terénu na K1.....	17
5.2.1	Nájezd a výjezd z proudu.....	17
5.2.2	Traverzování.....	18
5.2.3	Průjezd válce.....	18
5.2.4	Přejezd válce.....	19
5.2.5	Eskymácký obrat.....	19
5.3	Závěrem kapitoly.....	21
6	Dotazníkové šetření.....	22
6.1	Znění dotazníkového šetření.....	22
6.2	Jezdci a jejich lodě.....	26
7	Obecný popis charakteristik vybraných lodí.....	28
7.1	Zet Cross.....	28
7.2	Zet Raptor.....	30
7.3	Waka Tuna 2.....	33
7.4	Waka OG.....	35
7.5	Porovnání modelů lodí.....	37
7.6	Porovnání jednotlivých otázek.....	39
7.7	Porovnání modelů v grafech.....	40
8	Navržení vhodného kajaku pro začínající jezdce.....	42
9	Diskuse.....	46
	ZÁVĚR.....	48
	RESUMÉ.....	49
	SUMMARY.....	50
	Seznam použitých zdrojů.....	51
	Knižní zdroje.....	51

Internetové zdroje	51
Ústní zdroje.....	52
Seznam obrázků	53
Přílohy.....	54

ÚVOD

Pro svoji diplomovou práci jsem si zvolila téma, které má spojitost se sportem, který je mi obzvlášť v posledních letech opravdu blízký.

Vodní sporty a vodáctví samotné se v České republice těší obecné oblibě, vždyť se říká, že co Čech, to vodák. V této diplomové práci se ale budu zabírat více profesionálnímu ježdění na divoké vodě, zaměřenému na jízdu na K1 creek a river runner.

Hlavním tématem této práce je součást nezbytné výzbroje každého zkušenějšího vodáka – lodě. Na trhu se v našem pokrokovém světě nachází obrovská spousta druhů lodí, ze kterých může začínající i pokročilý sportovec vybírat loď vyhovující jeho preferencím. V této práci bych ráda kolektivizovala pomocí dotazníkového šetření jízdní vlastnosti, jako jsou například obratnost, ovladatelnost, pohodlnost a další, od samotných jezdců.

Doufám, že práce bude přínosná široké veřejnosti, obzvlášť v otázkách výběru při budoucím nákupu lodě.

1 CÍL A ÚKOLY PRÁCE

1.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je shromáždit pomocí dotazníkového šetření co největší údaje o jízdách vlastnostech kajaků creek a river runner.

1.2 Úkoly

- Historie kanoistiky ve světě i u nás.
- Charakteristika jízdy na K1.
- Vyhodnocení dotazníkového šetření.
- Obecný popis charakteristik vybraných lodí.
- Vhodná loď pro začínající jezdce.

2 Metodika práce

Teoretická část práce vychází především z publikace M. Bílého a kol., Kanoistika. Vodácký svět není příliš bohatý na publikace týkající se této problematiky, což jsem záhy zjistila při průzkumu dalších dostupných zdrojů. Většina zveřejněných diplomových nebo výzkumných prací vychází právě z této publikace.

Pro kapitolu o historii kanoistiky na našem území jsem čerpala informace z internetových zdrojů, jako je Padler.cz, raft.cz nebo publikace „90 let kanoistiky v českých zemích“.

Pro praktickou část své práce jsem sbírala inspirace především v recenzích psaných zkušenými jezdci, publikovaných na serveru Padler.cz. Doposud jsem se věnovala kajakům pouze jako nástrojům, které mě dokáží podpořit v mém snažení, ale jednotlivými charakteristikami jsem se nijak do hloubky nezabývala.

Při tvorbě dotazníku jsem vycházela z informací popisovaných v recenzích, ale také osobních zkušeností z jízdy nebo nákupu nové lodi. V utřídění myšlenek mi značně pomohl vedoucí práce, Mgr. Radek Zeman.

Původním záměrem sběru dat byl dotazník na internetovém nosiči google forms, nicméně tato metoda se ukázala jako neefektivní a velmi pomalá. Vzhledem k této zkušenosti jsem přistoupila k aktivnímu dotazování jezdců v prostředí sportovních kanálů nebo známých vodních toků, kde jsem jednotlivé kajakáře sama oslovovala, případně s nimi dotazníky vyplňovala v tištěné formě.

Po delší odmlce v návratnosti dotazníků jsem usoudila, že další výrazný počet odpovědí se mi nedostane a začala jsem zpracovávat informace.

V první řadě bylo potřeba vytřídit jednotlivé dotazníky do skupin podle lodí, které respondenti hodnotili. Podle očekávání byly některé lodě hodnocené více respondenty, a právě tyto lodě se staly vhodnými kandidáty pro tuto práci.

Následně jsem odpovědi zaznamenané v dotaznících porovnávala s dostupnými recenzemi a popisovala jednotlivé charakteristiky vybraných lodí s oporou o oficiální informace udávané výrobcem nebo distributorem. Na základě sečtení aritmetických

průměrů bodového hodnocení jednotlivých odpovědí jsem vytvořila graf znázorňující skóre vybraných modelů lodí pro lepší porovnání výsledků.

Na závěr jsem na základě sesbíraných informací v dotazníkovém šetření doporučila dva modely lodí vhodné pro začínající jezdce.

3 Historie kanoistiky

Používání vodních plavidel na řekách za účelem přesouvání sebe sama nebo nákladu, je staré jako lidstvo samo. Dokladem tohoto faktu jsou zmínky v historických pramenech různého typu (písemných, grafických, ...). (Bílý a kol., 2001)

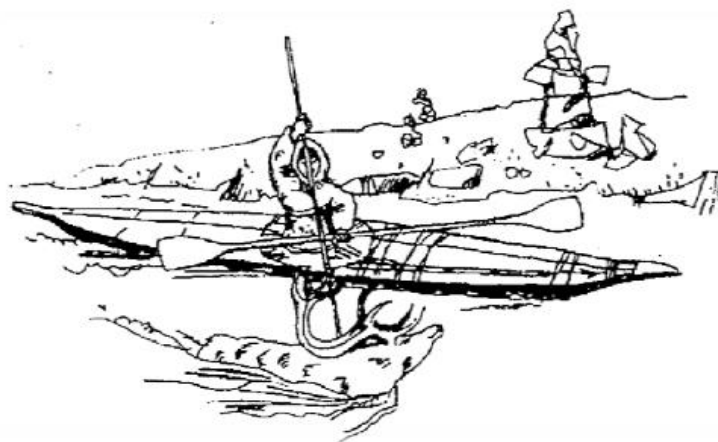
Podoba, kterou známe dnes, pravděpodobně vzešla ze dvou historických plavidel. Konkrétně z „člunu poháněného pádlem“ severoamerických Indiánů a z eskymáckého kajaku. (Bílý a kol., 2001)

3.1 Eskymácký kajak

Samo slovo „kajak“ je slovem z původní eskymáčtiny. Slovo bylo převzato i do našeho slovníku, a i tento krok je kromě historických pramenů jasným důkazem historie plavidla.

Severští, hlavně potom Grónští Eskymáci, používali kajak pro splouvání moře ve ztížených podmínkách vlivem vlnění. Zejména kvůli vlnění moře byla loď uzavřená, aby se nedostala dovnitř chladná voda. Otvor pro sezení jezdce byl také překrýván, aby v případě převrácení mohli provést eskymácký obrat, aniž by museli opustit loď a bezpečně se dostali zpět na hladinu. Na rozdíl od indiánů používali Eskymáci pádlo s dvěma listy. (Bílý a kol., 2001)

Kajaky používali Eskymáci v minulosti zejména k lovu. Lodě byly protáhlé a velmi obratné. To mohlo poskytnout určitou výhodu při zmiňovaném lovu. Pokud potřebovali přepravit větší náklad, používali větší plavidla, zvaná „kumijak“. (Bílý a kol., 2001)

Obrázek 1 – Eskymácký kajak

3.2 Kajak v Evropě

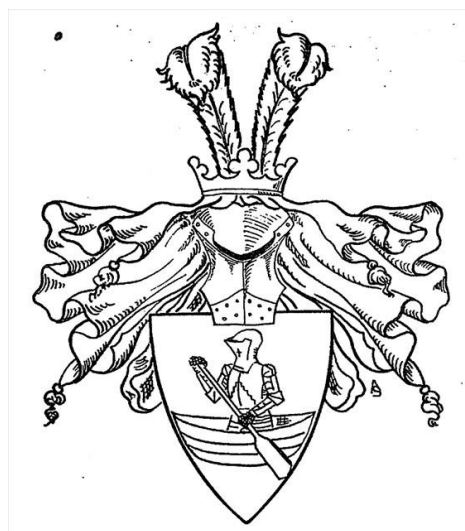
V pověsti o Bohu Odinovi se pravděpodobně nachází nejstarší historická zmínka o užívání kajaků na území Evropy. Jak víme, Odin je pohanským bohem Vikingů a není tedy překvapivé, že onen kajak, byl pravděpodobně poprvé aktivně používán ve skandinávských zemích. Díky vhodným přírodním podmínkám, které dodnes lákají mnoho z profesionálních i hobby kajakářů, se kajak zprvu používal právě zde. Postupem času se začíná šířit i do zbytku Evropy, kde je využíván nejprve jako rekreační plavidlo, až posléze jako sportovní pomůcka. (Bílý a kol., 1998)

Velice nadšeným propagátorem jízdy na kajaku byl Skot Mac Gregor, který v souladu se svým snažením založil anglický Royal Canoe Club, který je zároveň nejstarším kanoistickým klubem na území Evropy. Mac Gregor postavil podle modelu eskymáckého kajaku podobné plavidlo s dřevěným rámem, jež nazval Rob – Roy. (Bílý a kol., 1998)

3.3 Vodáctví a kajakářství v ČR

Již za vlády Rudolfa II. Existují zmínky o sjíždění řeky Vltavy. Konaly se zde vodní slavnosti, jejichž součástí byly závody v plachtění, závody v pramicích a plavání. (Český svaz kanoistů, 2003)

Z našich zemí také existuje historická zmínka z 15. století o rytíři Zachařovi z Pašiněvsi, který údajně jezdil na kajaku po českých řekách. Za tuto aktivitu mu byl udělen erb zdobený kajakářem s pádlem. (Bílý a kol., 1998)

Obrázek 2 - Erb rytíře Zachaře s Pašiněvsi

Kromě jmenovaného rytíře Zachaře se řadí k nejstarším vodním nadšencům ještě Petr Vok z Rožmberka, který sjel Vltavu v malém člunu zhruba v roce 1600. Svoji cestu absolvoval z Českého Krumlova do Prahy. (Český svaz kanoistů, 2003)

V roce 1875 se v ČR objevila první kanoe kanadského typu, kterou sem dovezli pánové Stevens a Bradley. Podle plánu sjeli řeky Malši, Vltavu a Labe. Hned o rok později se na českou vodáckou tepnu Vltavu dostavil také anglický novinář Pitcairn Knowles s již krytým kajakem, konkrétně s lodí typu Robroy canoe. (www.raft.cz, cit. 2022)

Na území České republiky se o šíření kajakářského sportu nejvíce zasloužil Josef Rössler Ořovský. V patnácti letech si postavil první plavidlo, na kterém sjel se svým bratrem několik českých řek a v roce 1886 začíná též sjíždět české řeky na vlastnoručně vyrobeném kajaku. Netrvá to dlouho a objevuje krásy vodácké turistiky, kterou se začíná se svými přáteli aktivně zabývat v roce 1888. (www.raft.cz, cit. 2022)

Důležitým rokem je také rok 1893. Josef Rössler Ořovský v něm spoluzakládá ČYC – tedy Český yacht klub. Mimo jiné se jedná o vůbec první český kanoistický klub, jelikož sdružuje i kanoisty aktivně splouvající české řeky. Dva roky na to, se v České republice objevují první skládací kajaky, načež v roce 1910 nechává J. Rössler Ořovský poslat z Kanady šest originálních, plátnem potažených, žebrových lodí, které oproti lodím vyráběným na našem území vynikali svojí lehkou vahou. (www.raft.cz, cit. 2022)

Svaz kanoistů Království Českého byl založen opět Josefer Rösslerem Ořovským, konkrétně 29.11. 1913. Cílem tohoto uskupení bylo zdokonalit nejen oblast vodní turistiky, ale také zdokonalit samotnou jízdu v kánoích kanadských a grónských. V pozdějších letech je svaz přejmenován na Český svaz kanoistů a vodních turistů. Ten zaznamenává větší i menší úspěchy svých členů v poli sportovní kanoistiky, stejně jako jejich postupný nárůst. V roce 1924 čítá klub již 253 vodáků. (www.raft.cz, cit. 2022)

Po vzniku Československa začíná zaujímat pomyslné místo na výsluní hlavně vodní turistika. Propagaci této volnočasové aktivity umožnili zejména trampové a vodní skauti. Tento jev měl průvodný efekt v zakládání veřejných tábořišť. (Český svaz kanoistů, 2003)

Rozhodně je třeba v rámci vodáckého sportu na území ČR zmínit datum 19.-20.8. 1933. Jedná se o datum historicky prvního kanoistického Mistrovství Evropy, konaného právě

v ČR, konkrétně v Praze. Mistrovství se účastnili závodníci z desítky zemí a čítali celkem 58 závodníků. V roce 1936 se kanoistika poprvé objevuje na programu letních olympijských her. (www.raft.cz, cit. 2022)

Aktuálně je v rámci Olympijských her zařazeno hned několik vodáckých disciplín. Kromě tradičního vodního slalomu nebo sjezdu se od roku 2024 na Olympijských hrách objeví také disciplína kayakcross, pro kterou jsou typické lodě typu creek a river runner.

4 Vodácká výzbroj

V této kapitole podrobněji rozeberu kajak jako takový, jelikož se zároveň jedná o předmět této práce. Další součásti vodácké výzbroje pouze zevrubně popíšu.

4.1 Kajak

Jak jsem již uváděla v přechozí kapitole, samotnou myšlenku lodě ve tvaru a podobě kajaku, jsme převzali od severských Eskymáků, pro něž byl zejména nástrojem k lovu a dopravě. Od své původní podoby se dnes kajak liší nejen vzhledem k materiálu, ale často i vzhledem k tvaru nebo váze. Původní tulení kůže a kostěné, později dřevěné výztuže nahradili skořepinové konstrukce, které jsou vyrobeny buď z kevlaru, uhlíku nebo odolnějšího polyethylenu. (Bílý a kol., 2001)

Jistě se shodneme, že jízda na kajaku se těší čím dál tím větší oblibě a hlavně popularitě. V dnešní době existuje bezpočet typů kajaků, které jsou vhodné pro začátečníky i pokročilé, pro vícedenní turistiku i jednorázové výpady, tzv. „Na lehkó“.

Také oblast divoké vody se začíná stávat dostupnější, zejména díky nabídce adrenalinových cestovních kanceláří, které se věnují rekreačnímu ježdění zejména na Rakouské řece Salze nebo Slovinské řece Soči.

S pokrokem technologií výroby se přešlo od skládacích, či dřevěných kajaků ke skořepinovým kajakům, k jejichž výrobě se používají nové materiály. Proměnou kajaky prošly i svým tvarem, který odráží jezdcovu specializaci. (Doležal a kol., 1991)

4.2 Vybrané typy kajaků

Jelikož je v nabídce českých distributorů velké množství typů kajaků, rozhodla jsem se věnovat jednu podkapitolu této diplomové práce zevrubnému popisu některým z nich.

4.2.1 Rekreační, turistický kajak – fitness kajak

Jedná se o lodě, u kterých je dbáno zejména na stabilitu a bezpečnost. Tyto lodě bývají zpravidla snadno ovladatelné. Ona ovladatelnost je podpořena tvarováním lodi, kdy špička i zád kopírují tvar písmene „V“ – to podporuje snadnější udržitelnost směru.

Právě tyto kajaky bývají často vybaveny i komorou pro úschovu drobných zavazadel, stejně tak bývá naprostým standardem pohodlné polohovatelné sezení s širokým límcem pro snadné nasedání a vylázení z lodi.

Používají se zejména na klidných vodách nebo mírně proudících řekách. vyrobené jsou z velmi odolného materiálu, který při troše péče může majiteli vydržet velice dlouhou dobu.

(www.boatpark.cz, cit. 2022)

Obrázek 3 – Perception prodigy 10 Deja - Vu

4.2.2 Seakajak – mořský kajak

Tyto kajaky jsou vhodné pro jezdce, kteří plánují urazit delší vzdálenost. Tyto typy kajaků jsou význačné svým uzpůsobením pro výkonnost a také vynikají svojí rychlostí. Oproti creekovým lodím jsou vybaveny kormidlem, které napomáhají lepší ovladatelnosti na rozbourané vodě moře a při ztížených povětrnostních podmínkách. Některé modely mají možnost rozložení za účelem usnadnění letecké přepravy. (www.boatpark.cz, cit. 2022)

Obrázek 4 – Expression – 11 _ Sunset

4.2.3 Sit On Top kajak

Tyto kajaky jsou oblíbené zejména v půjčovnách poblíž větších vodních ploch, se zaměřením na letní rekreaci. Jedná se o kajaky hlavně pro rekreační vyžití. Jejich konstrukce zaručuje velkou stabilitu a při případném překlopení stačí lehký kajak jednoduše překlopit zpět a vylézt na něj z vody, podobně jako na paddle board. Velkým rozdílem oproti jiným kajakům je jejich odkryté sezení. (www.boatpark.cz, cit. 2022)

Obrázek 5 – Sit-On-Top kajak Wave sport Scooter Smoothie

4.2.4 Kajaky na divokou vodu

Pokud zkušenější jezdec hledá loď ke sjíždění náročnějších terénů, případně na skoky z vodopádů, musí sáhnout po lodích typu playboat, river runner nebo creek.

Playboat může svým vzhledem z dálky připomínat slalomový kajak, díky tenké zádi, která má ostřejší tvary. Jedná se o velmi hravou loď, která je velice obratná, ale díky malému výtlačku také daleko více trestá jezdcovy chyby. Tyto lodě rozhodně nepatří v náročnějších terénech do rukou nezkušených jezdců.

Naopak kajak typu river runner je o něco univerzálnější. Svoji stavbou je vhodný pro začínajícího jezdce, který se s divokou vodou teprve seznamuje, ale i pro zkušeného jezdce, který touží po dobrodružstvích na těžkých vodách WW V. Zpravidla mívají plošší dno s výraznou hranou.

Kajak typu creek je lodí do extrémních situací. Jeho tvar je uzpůsoben tak, aby sjezd divoké vody co nejvíce usnadnil. Poskytuje velký prostor pro vytvoření dostatečného výtlačku a v případě rozplavby bývá konstruovaný nejen pro bezpečný výlez jezdce z lodi, ale také je dbáno na určitou kvalitu plastu, který nemá snadno podléhat zkáze. Byť se jedná o poměrně

robustní loď, není těžko ovladatelná, její velkou nevýhodou je ale velká hmotnost, která se může šplhat až k 22 kg.

(www.boatpark.cz, cit. 2022)

Obrázek 6 – Playboat – Liquidlogic Braap 69 sunburst

Obrázek 7 – River runner . Remix 69 Blue Ice

Obrázek 8 – creek – waka-kajaks-tutea

4.3 Tvary a materiály lodí

Když mluvíme o samotném tvaru lodi, je třeba se zaměřit především na její délku a tvarování lodi pod hladinou vody. Právě ponořené části totiž určují její jízdní vlastnosti. Pokud je kajak velmi prohnutý, tedy má vysoko zdvižený rocker, zkracuje se část lodi, jež je ponořená ve vodě a výrazně to zvyšuje její točivost. Dále lze tvrdit, že pokud je loď širší, s plošším dnem, je stabilnější. (Bílý a kol., 2001)

Úplně původním materiálem pro výrobu kajaků byla žebrovaná konstrukce z kostí, později ze dřeva, potažená koženým překryvem, později přelakovaným plátnem. Tento model samozřejmě prošel velkou obměnou, přes skořepinové konstrukce až k výrobě lodí z plastů. Tento typ lodí přetrvává dodnes a pokud nemluvíme o závodních slalomových lodích, u kterých dominuje karbonový materiál, lze tvrdit, že právě polyethylen dominuje. (Bílý a kol., 2001)

Samotná výroba probíhá natavováním polyethylenových granulí při teplotě zhruba 125 °C, které jsou následně nalévány do formy („kopyta“), která je pro tento účel připravena. Někteří výrobci používají pomalu rotující formu, kde postupně plastovou taveninu rozprostírají po povrchu formy. Polyethylenový materiál je teoreticky velmi odolný proti otěru i proražení, nicméně záleží na samotném výrobcích, jaké příměsi přidávají do užívaného plastu. (Bílý a kol., 2001)

4.4 Pádlo

Pádlo, které se používá na kajaku se skládá ze dvou listů a žerdi, která listy spojuje. Listy pádla jsou vůči sobě natočena o určitý úhel v rozmezí 0° - 90° a rozlišujeme je na levá a pravá. Úhel natočení odráží jezdcovy potřeby a preference.

Materiál, ze kterých je pádlo vyrobeno, prošlo vývojem podobně jako materiál kajaků. Rozhodně nadále platí, že chceme-li použít pádlo pro náročnější sportovní výkon, je potřeba sáhnout po pevnějším materiálu, nicméně pro rekreační ježdění je možné použít pádlo z pružnějšího materiálu.

(Bílý a kol., 2001)

5 Jízda na K1

Pro bezpečný pohyb v divoké vodě je nutné zvládnout samotnou techniku pádlování. Jistě se shodneme, že tento vodácký sport rozhodně není pro nezkušené a je třeba se na obtížnější terény vhodně připravit vydatným tréninkem.

Jezdec si musí být vědom svých schopností, které v kombinaci s vlastnostmi své lodi využívá k úspěšnému absolvování naplánované vodní cesty. Bylo by ale chybou, myslet si, že loď samotná odvede za jezdce všechnu práci, byť existují lodě lidově řečeno „hodnější“ – pro začátečníky.

Samotná loď má navíc mnohdy velkou část z vnitřních komponentů nastavitelnou a je třeba si je přizpůsobit vlastním potřebám nejen před první jízdou, ale také tato nastavení zdokonalovat v průběhu používání lodi.

Snad nejsnadnější částí k nastavení jsou „zrcadla“ – tedy opěrky chodidel, které se zpravidla povolují na 2 – 4 šroubech pouze silou ruky, bez pomoci dalšího nářadí. Některé z lodí mají také nastavitelné kolenní opěrky, zpravidla ale nedovolují příliš razantní změnu. Zásadní částí, kterou si musí jezdec uzpůsobit ke své spokojenosti je sezení, jehož montáž a demontáž nebývá často nejjednodušší záležitostí, nicméně je opravdu vhodné věnovat jí velkou pozornost.

Aby byl kajak pro jezdce ovladatelný, vyslovujeme jistý předpoklad správné připravenosti lodi. Sezení by mělo být těsné a pevné tak, aby byl jezdec pevně spojen s lodí. Správně nastavené sezení může jezdci usnadnit samotné ovládání lodi. Dolní končetiny jsou v oblasti kolen zapřeny o kolenní opěrky a chodila by se měla opírat o přední opěrky („zrcadla“). (Bílý a kol., 2001)

Při předpokladu správného nastavení jezdcovi lodi je možné přistoupit k samotnému tréninku. V následující kapitole se pokusím popsat základní záběry v kajaku a také techniku jízdy. Je nutno ale podotknout, že pouze trénink dělá mistry.

5.1 Záběry na K1

Základním manévrem pro ovládání lodi je záběr pádlem. Pomocí této výzbroje lze přesvědčit loď ke chtěnému pohybu. Pohyb pádla doprovází také náklon, který je společně s pádlem stěžejní účinnou zbraní jezdce pro jízdu ve chtěném směru.

5.1.1 Záběr vpřed

Jedná se o základní záběr na kajak. Pro zvládnutí dalších záběrů je nutné tento jeden zvládnout perfektně. Záběr má celkově tři fáze: zasazení, tažení a vytažení. Součástí fáze vytažení je také přenos – tedy výměna rolí jednotlivých paží. (Bílý a kol., 2001)

5.1.1.1 Zasazení

Společně s pohybem pádla je třeba si popsat i polohu těla samotného kajakáře. Sedí vzpřímeně, mírně nakloněný vpřed po směru jízdy. Ramena jezdce směřují do směru chtěného záběru. Horní končetiny se krčí či natahují podle své polohy – paže, která je nahoře, je pokrčená (= paže tlačná), přičemž je záběr touto rukou veden zhruba ve výšce očí. Paže, která je dole, je natažená (= paže tažná).

Při zasazení pádla do vody je vhodné, aby šlo o pohyb ladný, který nevytváří přílišný prostor pro cákání, a tedy umožní mocný záběr listu do vodní plochy. Zároveň je vhodné zasadit list pádla co nejdříve ke špičce lodi.

(Bílý a kol., 2001)

5.1.1.2 Tažení

V rámci zasazení začíná kajakář s pádlem co nejdříve špičce. Následné tažení by mělo být vedeno co nejdříve boku lodi po pomyslné přímce, přičemž po celou dobu vykonávaného pohybu je list pádla pod vodou.

Kajakář mění svoji polohu ramen rotací, společně s kterou se otáčí částečně i trup a natažená spodní ruka vykonává chtěný pohyb listu. Tlačná paže vykonává pohyb neustále ve výšce očí.

(Bílý a kol., 2001)

5.1.1.3 Vytažení

Při této fázi je důležité vytáhnout pádlo z vody tak, aby nedošlo k nechtěné manipulaci s vodou, která by mohla znehodnotit původní záběr. Při samotném vytažení pádla se mění úkol horních končetin – tedy z tlačné paže se stává tažná a naopak.

Během tohoto pohybu se také uvolňuje sevření tzv. volné ruky, v jejíž prstech se protáčí pádlo tak, aby došlo ke vhodnému natočení obou listů ve směru jízdy.

(Bílý a kol., 2001)

Při jízdě v náročnějších terénech je po jezdcích logicky požadováno perfektní zvládnutí celého pohybu vpřed. Kromě jeho základní podoby je ale třeba také v závislosti na situaci a vodním stavu přistoupit k jeho alternativám. Například k nestejně síle v levoprávním záběru, ve zkrácení záběru apod. (Bílý a kol., 2001)

5.1.2 Záběr vzad

Tento záběr se používá při potřebě úplného zastavení lodi nebo při potřebě náhlé změny směru. Při použití tohoto záběru je třeba mít na paměti, že vždy dojde ke ztrátě kajakáři rychlosti.

Pohyb pádla začíná zasazením listu za tělo kajakáře, tělo i trup se tomuto pohybu přizpůsobují. Pohyb pádla je veden podél lodi za velkého přispění rotace celého trupu.

(Bílý a kol., 2001)

5.1.3 Široký záběr od příďe

Tento záběr je možné použít v případě potřeby roztočení lodi, případně jej lze vidět u začátečníků, kteří jím upravují směr jízdy.

V případě tohoto pohybu platí, že kam chci jet, tam je třeba se dívat. Hned za očima následuje trup a ramena, které se společně naklání ve směru chtěného pohybu. Pohyb pádla jde proti síle dolních končetin, které se snaží s oporou o záběr pádla otočit loď ve chtěném směru, ale zároveň drží loď tak, aby se nehoupala. Souběžně s tím se nesmí přehnat ani předozadní pohyb trupu, který by mohl k nechtěnému rozhoupání lodi vést.

(Novotný, 2011)

List pádla je ve fázi zasazení ponořen do vody opět co nejbliž špičky kajaku, tažení je ale vedeno v souvislém oblouku, co nejdál od boku lodi. Vytažení probíhá nejčastěji těsně za tělem.

(Bílý a kol., 2001)

Lze také provádět široký záběr od zádě, který je jezdcem používán za stejným účelem jako záběr od příďe. Pohyb těla je ale opačný.

5.1.4 Vylehnutí

Vylehnutí je manévr, kdy se jezdec opře plochou částí listu o hladinu vody. Tento záběr používá jezdec při složitějších situacích, ve kterých hrozí převrnutí lodi. List pokládá na hladinu ideálně mírně za tělem, přičemž spodní rukou se jezdec opírá o list pádla. (Bílý a kol., 2001)

5.1.5 Závěs

Jedná se o jeden z neúčinnějších řídicích záběrů vedených pádlem, které se aktuálně používají. Jeho úkolem je otočit loď, aniž by ztratila většinu svojí rychlosti. Závěs může být proveden buď u špičky nebo u zádi. Tělo jezdce se mírně vyklání za pádlem a obě paže jsou napnuté, zatímco jezdec drží pádlo natočené plochou spodního listu k lodi. Jezdcovo těžiště se posouvá ze středu lodi na jeho bok. Středem otáčení kajaku je místo, kde bylo pádlo zabodnuto do vodní hladiny. V průběhu pohybu je možné trajektorii otáčení mírně ovlivnit pohybem zápěstí jezdce. (Bílý a kol., 2001)

Zkušenější jezdci využívají tento pohyb pádla zpravidla v kombinaci s doprovodným záběrem vpřed, pro zefektivnění cíleného pohybu.

5.2 Manévrování v obtížnějším terénu na K1

V této podkapitole se pokusím popsat základní manévry na divoké vodě, které pomáhají jezdcům plnit zadanou trasu v rámci závodu nebo uskutečňovat vlastní představy, kterými si sportovec vybírá svou trasu.

Pro nácvik jednotlivých manévrů je předpokladem zvládnutí všech záběrů pádlem.

Obecně platí, že při jízdě na divoké vodě by měla být loď vždy rychlejší, než je samotný proud, a to z důvodu lepší ovladatelnosti. Zároveň je třeba náklonem těla korigovat náklon samotné lodi, kdy její dno má být nastaveno proti proudu vody. (Bílý a kol., 2001)

5.2.1 Nájezd a výjezd z proudu

Celý pohyb začíná pohledem kajakáře. Směr pohledu je vždy totožný se směrem chtěného pohybu. Druhou velmi zásadní záležitostí je náklon a přenesení váhy těla k centru oblouku, po kterém se bude loď točit za účelem najetí do proudu či výjezdu z něj.

Práce s pádlem je po celou dobu provádění tohoto manévru razantní, vedená co nejbližší od špičky kajaku beze změny náklonu kajakáře.

Úkolem kajakáře je kromě náklonu a práce s pádlem natočit loď pod úhlem 40 – 70° špičkou k vodnímu rozhraní, které je třeba překonat pro nájezd do proudu či výjezd z něj. Když je toto rozhraní překonáno přední částí lodi, provádí kajakář za jeho hranicí závěs tak, aby se s lodí dostal do chtěného prostoru a mohl pokračovat v jízdě, případně zastavit.

(Bílý a kol., 2001)

5.2.2 Traverzování

Jedná se o techniku přejezdu proudící vody, kdy hraje roli hned několik faktorů. Prvním z nich je rychlost lodi, kterou jezdec dokáže do jisté míry ovlivnit svým snažením, dále také úhlem nájezdu a samozřejmě prudkostí vodního proudu, který potřebuje jezdec překonat. Součástí celého pohybu je opět náklon, který nesmí chybět snad v žádném záběru.

Úkolem kajakáře je nastavit loď k proudu šikmo, přičemž v průběhu tohoto nastavování se je třeba získat co nejvyšší rychlost. Náklon těla směřuje do chtěného směru traverzu. Pádlem kajakář provádí buď záběry vpřed, nebo je připraven pádlo použít podle potřeby.

(Bílý a kol., 2001)

Při správně provedeném traverzu směřuje špička lodi neustále proti proudu a nikam se nestáčí.

5.2.3 Průjezd válce

Vodní válce v sobě mohou skrývat mnoho nebezpečí. Jedná se turbulentní proudění, které vzniká v blízkosti překážky vodního toku, typicky pod jezy. Mohou v sobě skrývat smrtelné nebezpečí pro každého, kdo by snad chtěl sílu válce podcenit. Velmi těžko se v něm plave, a to z důvodu vysokého prosycení vody vzduchem a také kvůli síle proudící vody, která může lapeného vodáka strhávat pod povrch vody. Každý vodák, který má před sebou válec, musí pečlivě zvážit, zda je vhodné tento válec přejet, nebo se mu vyhnout. (příspěvovatelé Wikipedie, 2001)

Pro přejezd válce v případě přímé jízdy vede sportovec loď špičkou přímo „na komoru“ válce. Aby byl průjezd co nejbezpečnější, je třeba, aby kajakář navedl loď do válce při co největší rychlosti. Na hraně válce musí kajakář provést dlouhý a silný záběr podél boku lodi, kterým pošle loď přímo do válce a jakoby na něj naskočí. V této fázi je velmi důležitá rychlost a preciznost samotného kajakáře. Po provedení tohoto manévru totiž musí

pokračovat v pohybu a zahájit pádlování vpřed se správně zvoleným místem prvního záběru – nejlépe těsně za hřeben válce. (Bílý a kol., 2001)

Při samotném průjezdu může kajakáři výrazně pomoci i loď. Jedná-li se o loď s výraznějším výtlakem, nedojde při nepovedeném naskočení na hřeben válce k takovému zanoření, případně se loď vynoří o poznání rychleji. Jezdec tak nemusí zápolit s přelévající se vodou přes samotnou loď a pracuje pouze s vodním tokem pod lodí.

5.2.4 Přejezd válce

Přejezdem válce se rozumí přejezd z jedné strany proudu na druhou (např. zleva – doprava). Samotný nájezd do válce je prováděn kajakářem proti proudu vodního toku a úkolem je navést špičku na kraj válce.

V okamžiku, kdy je špička na správném místě, provádí kajakář náklon po proudu a pomyslně si lehá na hranu válce. Jendou z možností práce s pádlem je provádění záběrů spodní rukou, které jsou vedeny až za hranou válce, tedy poměrně daleko od lodi. Druhou možností je mít pádlo pouze připravené pro určitý doprovodný pohyb manévru. Při přejezdu válcem se totiž vyskytují i situace, kdy válec sám dokáže kajakáře svést z jedné strany na druhou bez větší námahy.

Obtížnější situace nastává ve chvíli, kdy není výjezd z válce na druhé straně možný, a to ať z důvodu ubývajících sil jezdce, nebo příliš obtížného rozhraní vodního živlu. Nejbezpečnější je zachovat chladnou hlavu a provést opět spodním pádlem záběr vzad a z válce vycouvat.

(Bílý a kol., 2001)

5.2.5 Eskymácký obrat

Eskymácký obrat je jedním ze základních manévru, které by měl každý kajakář ovládat. Mnohdy nám pomůže vyhnout se nepříjemné rozplavbě v náročném terénu, kde by mohlo dojít k lehčím, ale i vážnějším úrazům. Vždy platí, že dokud zůstáváme v lodi, jsme v relativní bezpečí.

Eskymácký obrat lze provádět prakticky na všech uzavřených lodích. Celý prvek je obtížnější na prostorovou orientaci a v mnohých případech také na zachování klidu.

V případě kajaku existují tři způsoby, jak eskymácký obrat provést.

5.2.5.1 *Obrat pákovým způsobem*

Jedná se o způsob snadný pro nácvik, nicméně v praxi je nesnadno využitelný vzhledem k časové náročnosti přípravy jezdce na tento způsob obratu.

Při potopení lodi musí jezdec přehmátnout na pádla ruce tak, že jedna ruka drží list pádla a druhá dřímá žerd' těsně nad totožným listem. Druhý konec pádla sahá na hladinu směrem od lodi. Tělo je vytaženo směrem k budoucímu zvedání a hlava by měla být mírně zakloněná.

Samotný obrat loď vychází z předpokladu koordinace práce paží a trupu v momentu opory ploché části vzdálenějšího listu o vodní hladinu. Boky a kolena doprovázejí s velmi malým zpožděním tuto souhru rotačním pohybem, kterým napomáhají lodi provést samotný obrat. Vzhledem k tomu, že je nutné opírat se o plochu listu co nejdéle, vychází hlava a ramena z vody až jako poslední.

(Bílý a kol., 2001)

5.2.5.2 *Obrat šroubovým způsobem*

Pro provedení tohoto obratu není nutné nijak přehmatávat držení pádla, nicméně je nutné pod vodou zachovat klid a pádlo si správně pro obrat připravit. Tělo jezdce musí být v předklonu, téměř se opíraje o loď, paže svírající pádlo jsou složeny tak, že jedna paže je ve vzpažení a druhá v zapažení, mírně pokrčená. Pádlo je složeno podél boku lodi a přední list pádla leží na hladině. Hlava je položena uchem na vzpažené paži.

V průběhu prováděného pohybu je třeba rotovat trupem a postupně ho napřimovat. Přední list pádla opisuje půlkruh vedle boku lodi tak, aby se jezdec pohybujícím listem mohl opřít o vodní hladinu. Když je zhruba na úrovni poloviny lodi, jezdec se musí o pádlo zapřít a s pomocí pohybu boků otočit loď o 180°. Z vody opět vychází jako poslední hlava a ramena.

Tento vodácký obrat je nejběžněji používaným obratem mezi kajakáři. V rychle proudící, obtížnější vodě se vyplatí umět tento obrat na obě strany, aby se jezdec mohl přizpůsobit proměnlivým podmínkám v přírodním prostředí. Opravdu zkušený kajakář také umí provést obrat bez použití pádla, jen s pomocí vlastních rukou a koordinace těla. (Bílý a kol., 2001)

5.3 Závěrem kapitoly

Při počátcích jezdcovy kariéry na rychleji proudící vodě je třeba dbát zejména na bezpečnost jezdce. Jistě se shodneme, že se jedná o rizikový sport, který pro jisté odvážnější jedince může poskytovat způsob sportovního vyžití v extrémních podmínkách, ale pro jezdce, který svoji odvahu navíc doplňuje o lehkovážnost, také může znamenat smrtelné nebezpečí. Navíc se může stát nebezpečným nejen sám sobě, ale i svému okolí.

Po celou dobu jízdy je třeba dbát na zásady bezpečnosti. Před samotným vstupem do vody se informovat o možnostech záchranu a v každém případě používat záchranné součásti vodácké výstroje, jako je záchranná vesta a helma.

Kapitolu a samotné jízdě na K1 jsem zařadila zejména proto, že než přistoupíte k vlastní koupi kajaku, mohu jen vřele doporučit, abyste si co nejvíc modelů vyzkoušeli. Popsané záběry a manévry jsou sice pouze základní a v terénu budete určitě používat jejich kombinace. V umělém kanálu máte možnost si tyto manévry zkusit jednotlivě a relativně v bezpečí.

Pochopte, závěry, které vyšly v dotazníku, a které se dočtete v následujících kapitolách, nejsou definitivní a velice snadno se může stát, že s nimi nebudete souhlasit. Nikdo vám nemůže předpovědět Váš vlastní pocit z jízdy a lodi, ve které jedete. Proto bych ráda poukázala na to, abyste brali následující kapitoly jako možná doporučení pro koupi vaší budoucí lodi vycházející ze zkušenosti jiných jezdců, která si ale sami musíte pečlivě ověřit.

6 Dotazníkové šetření

Účelem dotazníku bylo zjistit od samotných jezdců pocity z jízdy na různých značkách lodí typu river runner a creek. Zároveň po kolektivizování odpovědí musím zhodnotit, že jsem se setkala s některými značkami, které mi byly i přes prvotní průzkum trhu směrem k diplomové práci naprosto neznámé. V tomto ohledu je možná škoda, že byly dotazníky anonymní, protože v opačném případě by bylo možná zajímavé zjistit, odkud se loď do ČR dostala, případně nějaké další podrobnosti o ní.

Samotný dotazník jsem koncipovala jako bodové hodnocení jednotlivých jízdních vlastností a také hodnocení vybavení lodi, které je nedílnou součástí vybavení kajaku a zaručuje určité pohodlí ať už při jízdě samotné, nebo při starání se o loď jako takovou. Ono hodnocení probíhalo bodovým systémem, kdy 10 bylo nejvíc bodů a 1 naopak nejméně. Ve výjimečných případech jsem použila i výběr z možných odpovědí Ano/Ne a v úplném závěru byly otevřené otázky, které poskytovaly prostor pro subjektivní hodnocení lodi jezdcem.

Jak jsem očekávala, v dotaznících se sešly znásobené odpovědi na určité značky kajaků, kterým se budu nejvíce věnovat. Informační hodnota je totiž v tomto případě vyšší než u hodnocení lodi pouze jednou osobou.

K popisu jízdních vlastností také budu používat recenze z vodáckých serverů, které jsou zpravidla psané zkušenějšími jezdci, než jsem já sama, a proto poskytují zajímavý prostor pro porovnání výsledků.

6.1 Znění dotazníkového šetření

Vážení kajakáři,

Mé jméno je Eliška Dostalová a jsem studentkou pedagogické fakulty v Plzni. V rámci realizace mé diplomové práce jsem vytvořila následující dotazník, jehož úkolem je zjistit, případně porovnat jízdní vlastnosti co možná největšího počtu dostupných lodí na českém trhu.

Vyplněním tohoto dotazníku mě jistě přiblížíte zase okus blíže k úspěšnému zvládnutí studia, ale hlavně přispějete do možná přínosného díla, které třeba i vám v budoucnu pomůže s výběrem vaší příští lodi.

Dotazník vyplňujete z pohledu svého, na vaši loď. Pokuste se kriticky zhodnotit právě tu loď, na které jezdíte.

Pokud se rozhodnete dotazník vyplnit, vězte, že jednotlivé otázky budete bodově hodnotit. Jeden bod je nejméně a 10 zase nejvíce. Narazit můžete také na otevřené otázky, případně na výběr ze dvou možností.

Předem děkuji za váš čas a divoké vodě zdar!

1. Část – informace o jezdcí

a) Žena / muž

b) Výška

c) Váha

d) Jak dlouho užíváte vámi hodnocenou loď?

e) Jak dlouho se aktivně věnujete jízdě na K1?

f) Hodnotím loď:

2. Část – jízdni vlastnosti kajaku

A) Stabilita lodi

1) Hodnotíte svoji loď jako celkově stabilní?

Rozhodně nestabilní	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně stabilní
---------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-------------------

2) Jak byste zhodnotil/a pravolevou stabilitu vaší lodi?

Rozhodně nestabilní	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně stabilní
---------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-------------------

3) Jak byste zhodnotil/a předozadní stabilitu vaší lodi?

Rozhodně nestabilní	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně stabilní
---------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-------------------

4) Můžete o své lodi tvrdit, že je při pobytu ve válci stabilní?

Rozhodně nestabilní	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně stabilní
---------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-------------------

5) Lze o vaší lodi tvrdit, že je při průjezdu válcem stabilní?

Rozhodně nestabilní	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně stabilní
---------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-------------------

B) Obratnost lodi

6) Hodnotíte svoji loď jako obratnou?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

7) Je vaše loď při manévrování na divoké vodě spíš poslušná, nebo má vlastní hlavu?

Rozhodně neposlušná	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně poslušná
---------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-------------------

8) Je vaše loď při přímé jízdě na klidnější vodě snadno ovladatelná, nebo se často stáčí? (Za předpokladu, že máte správně nastavené sezení)

Rozhodně neovladatelná	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ovladatelná
------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----------------------

9) Popsali byste provedení Eskymáka na vaší lodi jako snadné?

Rozhodně těžké	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně snadné
----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----------------

C) Rychlost lodi

10) Hodnotíte vaši loď jako rychlou?

Rozhodně pomalá	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně rychlá
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----------------

11) Umí vaše loď výrazně zrychlit během pár vteřin?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

D) Další jízdni vlastnosti

12) Pokud uděláte při jízdě chybu, odpustí vám ji loď?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

13) Je nájezd do proudu na vaší lodi snadno proveditelný?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

14) Je nájezd do vracáku ve vaší lodi snadno proveditelný?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

15) Hodnotíte provedení boofu na vaší lodi jako snadno proveditelné?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

16) Trvá vaší lodi vynoření po skoku dlouho?

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

3. Část – vybavení lodi

A) Sezení

1) Jak hodnotíte pohodlnost sezení ve vašem kajaku?

Nadmíru nepohodlné	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nadmíru pohodlné
--------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	------------------

2) Jak snadná je přestavba sezení?

Nadmíru složitá	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nadmíru jednoduchá
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------------

3) Je manipulace s ráčnou pro utahování snadná? (myšleno její uchopení, případně nasazení zpět do tahače při případném vypadnutí)

Nadmíru složitá	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nadmíru jednoduchá
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------------

B) Kolenní opěrky

4) Jsou kolenní opěrky vhodně umístěné? (Pohodlně sedí, výlez v případě rozplavby je snadný, ...)

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

5) Je možní v případě nevhodného umístění s opěrkami manipulovat?

ANO / NE

6) Je manipulace při přestavbě snadná?

Nadmíru složitá	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Nadmíru snadná
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	----------------

C) Vylévací špunt

7) Je vylévací špunt vhodně umístěn? (→ vyleje se všechna voda, nebo si musíte pomoci houbou?)

Rozhodně ne	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně ano
-------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	--------------

8) Je materiál špuntu odolný, nebo dojde k jeho snadnému zničení a ztrátě?

Rozhodně odolný	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Rozhodně křehký
-----------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	----	-----------------

9) Je špunt zapuštěný?

ANO / NE

4. Část – Subjektivní hodnocení

1) Na lodi se mi obzvláště líbí

2) Na lodi by se mohlo zlepšit

6.2 Jezdci a jejich lodě

Tuto kapitolu bych ráda věnovala jezdcům, kteří se zúčastnili dotazníkového šetření, a jejich lodím. Více jak polovinu z nich jsem měla možnost vidět přímo v akci, na vodě. Někteří z nich jsou mými učiteli a někteří přáteli. Času každého jednoho jezdce, který strávil vyplňováním mnou koncipovaného dotazníku, si nesmírně vážím a všichni do jednoho mají můj dík.

V dotazníkovém šetření se sešlo celkem 23 modelů lodí. Některé lodě byly vyřazeny hned v první části zpracovávání téma, jelikož se nejednalo o lodě typu creek a river runner, ale o lodě typu Playboat (GTX, Axiom 8.0 ...). Celkově bylo takto vyřazeno 8 lodí.

V sesbíraných datech se vyskytovaly lodě, které jsem očekávala, například Zet Five, Toro, Pyranha Machno, a další. Tyto lodě aktivnější jezdci vídají ve svém okolí a slyší na ně

spoustu recenzí od samotných jezdců. Právě tyto běžnější modely jsou navíc často k vidění v půjčovnách.

Z lodí, které nejsou tak často k vidění, bych ráda jmenovala kajak Dragorossi DR9, který je určený pro jezdce nižší váhy. V tomto případě seděla ve zmiňovaném modelu kajaku drobnější žena a technické provedení jednotlivých záběrů v kombinaci s touto obratnou lodí vypadalo v proudící vodě famózně.

Kajakářství je velmi aktivní sport, a i když je technicky správné provedení jednotlivých záběrů víc než žádané, málokterý jezdec se ve skutečnosti chce oněmi technickými záležitostmi jízdy zaobírat. Velmi často se ale stávalo, že mi na konci dotazníku sami jezdci potvrdili, že se nad těmito vlastnostmi své lodě doposud nezamýšleli a že by mohlo být zajímavé zjistit si o nich víc.

Výjimka ale potvrzuje pravidlo. Zhruba 5 jezdců projevovalo od začátku o tuto práci velký zájem, rádi se podělili o své znalosti a nad jednotlivými technickými záležitostmi své lodě se mnou nadšeně diskutovali a sami ji porovnávali s jinými modely, ve kterých jezdili.

7 Obecný popis charakteristik vybraných lodí

Na základě dotazníkového šetření jsem vybrala takové lodě, které měly návratnost alespoň 3 dotazníky a více. Budu popisovat dohromady 4 lodě a to konkrétně lodě od firem Zet, modely Cross a Raptor a lodě od firem Waka kayaks, modely Tuna 2 a OG.

Při jednotlivých popisech a hodnoceních budu porovnávat výsledky dotazníků s informacemi o lodi od výrobce, případně s dostupnými recenzemi jednotlivých lodí, nejčastěji ze serveru padler.cz.

7.1 Zet Cross

Kajak Zet Cross je loď typu creek. Prodejcem je popisován jako stabilní sportovní kajak s velmi snadným ovládním. Tento fakt podporuje i tvarování rockeru, který je dlouhý a široký, aby usnadnil jezdcovi pohyb i ve vlnách těžších vod a usnadnil provedení boofu při nízkých rychlostech. (zet-kayaks.com, cit. 2022)

Ovladatelnost je podpořena tvarováním trupu, který je plochý. Zároveň jsou na lodi dostatečně výrazné hrany, které s adekvátní odezvou reagují na jezdcovy pohyby. Dále je loď popisována jako schopná značného zrychlení a také velmi ovladatelná při přímé jízdě. (vodacke-centrum.cz, cit. 2022)

Celková hmotnost kajaku Zet Cross je 21 kg, jeho délka je 272 cm a jezdec by se měl ideálně pohybovat mezi 70 – 100 kg. (boatpark.cz, cit.2022) Tento fakt je jezdcovi evidentně respektován, v dotazníkovém šetření měli všichni kajakáři hodnotit tento kajak hmotnost mezi 80 – 100 kg.

Autor recenze P. Snížek (2019) celkově hodnotí loď jedním slovem, a to „skvělá“. Podle jeho slov měl mírné obavy, zda loď určená pro jezdce 70 – 100 kg zvládne jeho váhu 95 kg blížící se horní hranici, ale byl mile překvapen. Její délka je nejvyšší povolenou délkou pro extrémní závody, což se v lodi odrazilo její vysokou rychlostí. Jeho závěry podporují i výsledky dotazníkového šetření, kdy při dotazu na samotnou rychlost lodi neklesla odpověď pod 8 bodů. Respondenti dotazníkového šetření jsou také velmi spokojeni s mírou zrychlení lodi, kdy jediná odpověď zaznamenává pokles na 7 bodů, ale ostatní se opět pohybují v 8 a více bodech. Snížek (2019) přikládá rychlost lodi jejímu tvarování. Tvarování rockeru drží přední špičce neustále nahoře, což umožňuje snadnější prořezávání vln.

Snížek (2019) ve své recenzi dále popisuje poslušnost lodi. Udává, že loď drží směr i v těžších terénech. Opět se shoduje s respondenty, kteří poslušnosti lodi připsali 10 nebo 9 bodů. Stejně tak si autor pochvaluje snadné provedení boofu a následné řízení lodě, která se nikde nezanořuje a rychle pokračuje dál v jízdě. Až na výjimku jedné odpovědi se v otázce vyoření opět autor shoduje s výsledky dotazníku.

Směrem k ovladatelnosti lodi při manévrování ve smyslu nájezdu do vracáku a výjezdu z něj, je loď opět hodnocena jako velmi poslušná, bodové hodnocení v tomto případě neklesá pod 9, což je velmi dobré skóre.

Podle dotazníkového šetření vidím nutnost z jízdních vlastností dále zmínit vysokou míru stability hodnocené lodi. Pokud bychom se měli zaměřit na obecnou, pravolevou nebo předozadní stabilitu, ve všech směrech je loď nadprůměrná. Jezdci v nejčastějších případech hodnotili loď známkou 10, v méně častých případech potom nižšími známkami. Zároveň při průjezdu i pobytu ve válci je loď hodnocena velmi kladně.

Pokud bychom se měli přesunout k vnitřnímu vybavení lodi, pak co se týče sezení není jezdcům tato část lodi hodnocena nijak pozitivně. Tento fakt se odráží i v závěrečné části dotazníku, kdy se jezdcům mohlo k lodi sami vyjádřit. Všichni respondenti zmiňují nepohodlnost a nesnadnou přestavbu sezení. P. Snížek (2019) ve své recenzi také zmiňuje klasickou pěnovou sedačku na plastovém rámu. Na rozdíl od respondentů dotazníku ale hodnotí její přestavbu jako snadnou.

Kolenní opěrky v průzkumu u této lodi dopadly ještě o něco hůř. Jejich umístění by zřejmě mohlo lépe odpovídat potřebám kajakářů. Byť mají kolenní opěrky možnost přestavby, zdá se, že není úplně jednoduchá, nicméně v tomto bodě se respondenti dotazníku příliš neshodují. Lze ale předpokládat, že v tomto směru má firma Zet pravděpodobně ještě prostor pro zlepšení.

Velkým plusem vybavy lodi je kvalita i umístění špuntu pro vylévání vody. I když se respondenti dotazníku zcela neshodnou, zda je špunt zapuštěný, či ne, z většiny odpovídají pozitivně na jeho umístění a odolnost. Oproti jiným lodím je navíc velkým plusem možnost využití víčka od klasické PET lahve při ztrátě nebo poškození špuntu. (Snížek, 2019)

Na závěr se sluší ještě zmínit odpovědi z otevřených otázek ohledně kvalit lodí, kteří by rádi jezdci vyzdvihli. Nejčastěji jezdci píšou o ovladatelnosti, stabilitě a rychlosti lodí, která je popisována i výše. Dvakrát se také v hodnocení vyskytl design lodí, který jako velmi zdařilý popisuje i P. Snížek (2019) ve své recenzi. Navíc je prodejci tato loď nabízená v širokém spektru barev, což je samozřejmě až sekundární záležitost, ale v porovnání s jinými značkami se jedná o příjemnou změnu.

Dále je zde zmíněna kvalita lodí, která se pravděpodobně bude vztahovat k odolnosti materiálu, ze kterého je loď vyrobena a který se u kajaků značky Zet těší obecné chvále. V jedné odpovědi také zazněla odpověď popisující loď jako hodnou, vhodnou i pro méně zkušené jezdce.

Obrázek 9 – Zet kayaks cross

7.2 Zet Raptor

Výrobce Zet – kayaks (cit. 2022) popisuje tento model lodí jako ideální volbu pro vícedenní expedice vzhledem k jeho přesnému určení pro divokou vodu. Vhodnost této lodě zároveň určují nejen pro pokročilé, ale také pro začínající, či středně pokročilé vodáky. Loď má stabilní trup, navíc je ale podle výrobce rychlá a velmi dobře reaguje na ovládání jezdce. Loď si údajně poradí nejen s méně vodnatými řekami, ale také s řekami s velkým objemem vody, se strmými terény a v neposlední řadě také s vodopády.

Údajnou revoluční inovací (pozn.: jedná se o model z roku 2010) je modifikace vnitřního vybavení, která umožnila snížit hmotnost kajaku na 20 kg a zvýšit odolnost plastu. Loď má celkovou délku 255 cm a hmotnost jezdce je doporučována v rozmezí 65 – 100 kg.

(Zet-kayaks.com, cit. 2022) Tento fakt opět respektují i jezdci z dotazníkového šetření, kdy k horní hranici sta kilogramů se nepřibližuje žádný z nich. V tomto případě se pohybujeme mezi 78 – 88 kg.

Šťastný (2010) popisuje ve své recenzi první pocity z jízdy jako splašené. Popisuje snadnou stáčivost lodi bez vyššího nátlaku, přičemž rychlost pohybu samotné lodi je spíš průměrná. V dotazníkovém šetření vyšla ovladatelnost na klidné vodě v poměrně vysokých číslech, celkové hodnocení neklesá pod 8 bodů. V otázce rychlosti se respondenti dotazníku dostali ke stejnému závěru jako autor Šťastný (2010). Rychlost lodi je hodnocena konkrétně známkami 9,2,7 a 4, což vykazuje jistý průměr, až podprůměr. Zároveň schopnost zrychlení lodi je hodnocena známkami 5,2,6 a 4, tedy v porovnání s ostatními modely uváděnými v této práci opravdu chabé.

Jako opravdová přednost této lodi vyšla podle dotazníkového šetření stabilita. V porovnání s ostatními vlastnostmi lodi, nebo s uživatelskou pohodlností vnitřního vybavení vybíhá v nadprůměrných číslech, klesající jen ve výjimečných případech k 8 bodům. Lze tedy tvrdit, že díky této vlastnosti je loď opravdu vhodná pro začínající jezdce.

Posuneme-li se k dalším jízdním vlastnostem, klesají průměrné hodnoty opět ke střízlivějším zjištěním. Například zcela průměrnými až podprůměrnými známkami hodnotili jezdci jízdni vlastnosti lodi při pobytu ve válci. Při samotném průjezdu byli respondenti o něco velkorysejší, nicméně i Šťastný (2010) ve své recenzi popisuje samotný průjezd válcem jako složitý, pokud ovšem není proveden v kombinaci s boofem. Této složitosti připisuje fakt, že hrany lodi se táhnou již od špičky samotného rockeru, což může způsobit vyšší míru opření proudu do lodi a znesnadnění požadovaného manévru. Při boofu naopak špičky lodi zvedáme do vzduchu, což ono narážení vody eliminuje.

Při výjezdu z proudu a nájezdu do něj je podle respondentů šetření i autora Šťastného (2010) potřeba vyvinout větší míru snahy než u jiných lodí. Onu snahu je potřeba projevit silnějším záběrem pádla na hraně proudu, ale také opravdu razantním náklonem, který pomůže této o něco robustnější lodi provést požadovaný manévr.

V rámci ovladatelnosti lodi na proudící vodě popisuje loď autor Šťastný (2010) jako línější, s vlastní hlavou. Jezdec se musí snažit, aby loď donutil ke chtěnému pohybu, to může

být pro zkušeného jezdce zábavná zkouška vlastních technických dovedností, ale pro začátečníka tvrdá škola. Je zajímavé, že výrobce popisuje loď jako „výborně ovladatelnou“, ale z dotazníkového šetření i komentářů pana Šťastného (2010) vyplývá, že opak je zřejmě pravdou.

Přesuňme se nyní k vnitřnímu vybavení lodi. Pohodlnost sezení jezdcí hodnotí v lehce nadprůměrných číslech, které odpovídají i recenzi autora Šťastného (2010). Celková manipulace se sezením se zdá sice být složitější záležitostí, ale naopak manipulace s ráčnou pro utahování zádové opěrky je nadmíru jednoduchá. Pohodlnost umístění kolenních opěrek je velmi individuální záležitostí, což je ale v návaznosti na poměrně malý rozptyl mezi výškami respondentů zajímavá informace. Jisté ulehčení situace může poskytovat možnost přestavby kolenních opěrek. Špunt lodi pro vylévání vody vyšel jako velmi dobře umístěný, z kvalitního materiálu a zapuštěný do skeletu lodi – tedy těžce zničitelný při případné rozplavbě.

V otevřené otázce ohledně kvalit lodi je zmiňováno, že se jedná o loď vhodnou pro začínající jezdce. Zároveň je podle jednoho respondenta loď samotná a další komponenty k ní vždy dostupné na českém trhu. Po kontrole na předních serverech vodáckého vybavení jako je boatpark.cz, hiko.cz, vodacke-centrum.cz opravdu platí (rok kontroly: 2022).

Zajímavá zmínka v sekci pro negativní hodnocení lodi je výtky k odolnosti plastu samotné lodi. Vyvstává zde otázka, jaké terény onen respondent jezdí, nicméně jak jsem zmiňovala v předchozím popisu lodi Zet Cross, plasty kajaků značky Zet se zpravidla těší velké oblibě, právě pro jejich kvalitu.

Obrázek 10 – zet Kayaks Raptor

7.3 Waka Tuna 2

Hned na začátku této podkapitoly musím zmínit, že při průzkumu trhu mě velice překvapilo, že zmiňovaný kajak již není v aktivní nabídce jednotlivých českých distributorů, ani v nabídce samotného výrobce. Nicméně při průzkumu internetu se loď ještě ke koupi sehnat dá, a to buď nová na objednávku nebo starší kusy s i bez defektu. Tento fakt lze připsat pokroku a vývoji nových modelů, které logicky nahrazují starší kusy. Na tento konkrétní model navazuje model OG, který budu popisovat v další podkapitole.

Loď je určena pro jezdce ve váhovém rozmezí 70 – 110 kg, což opět respondenti dotazníku splňují. Výška jezdců se pohybuje mezi 176 – 186 cm a z vlastní zkušenosti mohu zhodnotit, že do lodi se pohodlně vejde i člověk vyššího vzrůstu.

Na loď waka Tuna 2 jsem bohužel na internetu nedohledala žádnou recenzi, proto se následující řádky budou zabývat pouze výsledky dotazníku.

Při uvedení kajaku na trh ji prodejce popsal jako větší, lehčí, rychlejší loď k jízdě, která bude jezdce bavit. Oproti předchozímu modelu má loď vyšší výtlak a také má posouvat možnosti jezdcova umění, které má podpořit svými jízdními vlastnostmi. Předchůdkyně druhého modelu předvedla své kvality mimo jiné v prestižním závodu Adidas Sickline, kde jezdec vlastníci tuto loď obdržel první místo. (Boatpark.cz, cit. 2022)

Respondenti dotazníkového šetření považují kajak Waka Tuna 2 jako nadprůměrně stabilní loď, a to v případě obecné, pravolevé i předozadní stability. Hodnoty v tomto případě neklesají pod osm bodů. Při pobytu ve válci a průjezdu válcem hodnotí jezdci tento kajak opět čísly osm a výš pouze v jednom případě zaznamenává loď pokles na 7 bodů.

Pokud se zamyslíme nad rychlostí lodi, opět se opakuje situace, kterou jsem v rámci této práce již jednou popisovala. Opět před námi stojí kajak, který je velmi stabilní, poslušnost lodi je hodnocena také velmi vysokými čísly a má vysokou toleranci odpuštění chybovosti jezdce. Taková loď bude mít plošší dno a ostřejší hrany, které jezdci v proudu pomůžou jednodušeji udržet stabilitu, nicméně v rámci rychlé jízdy mohou být tyto konstrukční záležitosti překážkou. To se odráží i v hodnocení rychlosti a zrychlení lodi. Hodnoty zaznamenané dotazníkem jsou spíše průměrné, pohybující se v obou případech okolo 5/6 bodů. I když výjimka potvrzuje pravidlo a opět zde máme odchylku jedné

odpovědi, ve které respondent uvádí výjimečnou schopnost zrychlení lodi udanou pod bodovým hodnocením 10. Dlužno podotknout, že tento konkrétní dotazník je psán v superlativu hodnocené lodi.

Velkou předností lodi je na první pohled její velký výtlak (340l – boatpark.cz, cit. 2022), který umožňuje rychlé vymoření po skoku nebo zatopení vlnou. Nicméně u dalších jízdních vlastností se musí jezdec snažit, aby dosáhl kýženého výsledku. Činnosti, jako nájezd do proudu a výjezd z něj, jsou v průměru hodnoceny osmi body a stejně tak i provedení boofu.

HG sport (cit. 2022) definuje vnitřní vybavení lodi jako „jednoduché a účelné“. Tento fakt se odráží i v hodnocení jezdců, kteří například pohodlnost sezení hodnotí jako pouze lehce nadprůměrnou. Dále výše zmiňovaný distributor popisuje představbu sezení jako velice jednoduchou, nicméně tento fakt nebyl v dotazníkovém šetření potvrzen, naopak manipulace s ráčnou pro utahování zádové opěrky – myšleno nejen utahování, ale i navlečení zpět do tahače při případném vypadnutí, hodnotí jezdců v porovnání s ostatními loděmi velmi kladně.

Další součástí vnitřního vybavení lodi jsou kolenní opěrky. Respondenti hodnotí umístění opěrek nadprůměrně, to je vzhledem k neumožnosti přestavby jen dobře. Z vlastní zkušenosti mohu popsat tyto kolenní opěrky jako pevné, robustní a vhodně umístěné.

Co je ale hodnoceno velmi podprůměrnými známkami je kvalita materiálu, ze kterého je vyroben špunt pro vylévání vody z lodi. Při bližším prozkoumání se jedná o špunt, který jistí v lodi dvě plastové záložky v podobě stromků, které lze snadno ohnout a při použití nepatrné síly i utrhnout. Vzhledem ke snadnému poškození mě zajímala distribuce těchto špuntů na českém trhu a také jejich cena. Překvapivé je, že tyto špunty se nedají běžně sehnat, ke koupi jsou pouze na dotaz u výrobce a jeden kus tohoto plastu stojí 360 korun českých.

Co se týče otevřených otázek pro možnost hodnocení lodi, pak respondenti dotazníku vyzdvihují hlavně stabilitu lodi, mimo jiné jsou také zmíněny důmyslně konstruované úchyty vně samotné lodi, na které jsem se v dotazníku neptala, ale jsou samozřejmě nedílnou součástí vybavení každé lodi. Při odpovídání na možnosti zlepšení lodi se opakují dvě témata, a to konkrétně pohodlnost sezení a kvalita materiálu samotné lodi.

Samotné sezení prošlo u lodi Waka Tuna 2 vývojem a to konkrétně přechodem od sezení od italské firmy Drago Rossi, k sezení vytvořeného samotným výrobcem. Není patrné, který typ sezení zmiňují respondenti dotazníku, ale pokud si mohu troufnout soudit, pak sezení Drago Rossi bylo o poznání pohodlnější i snadnější pro přestavbu a tvarování bočních výplní.

Pokud bychom měli hovořit o materiálu samotné lodi, pak v různých recenzích psaných na loď značky Waka lze vyčíst vyšší míru nespokojenosti jezdců s používanými materiály. Plast je údajně měkčí, lehce prorazitelný, skořepina nemá vysokou výdrž.

Obrázek 11 – Waka Tuna 2,0 Lime

7.4 Waka OG

Podle samotného výrobce Waka Kajaks (cit. 2022) byla popudem k výrobě tohoto modelu touha po vytvoření bezpečnější lodi, která poskytne jezdcovi ochranu a perfektní pocit z jízdy i na složitějších vodách. Samotná konstrukce lodi vychází z modelu Tuna 1, který na dlouhou dobu ovládl tuzemský i mezinárodní trh a který se v paměti mnoha jezdců uchovává jako opravdu kvalitní loď s výbornými jízdními vlastnostmi.

Oproti původní Tuně byl přidán tomuto modelu výraznější rocker a z druhého modelu Tuny byly převzaty hrany, které podporují požitek z jízdy. Tato loď nemá být nijak rychlým modelem, ale má jezdcovi poskytovat především pocit z bezpečné jízdy, kdy samotná loď je velkým pomocníkem při prováděných manévrech. (wakakayaks.cz, cit. 2022)

Celková váha lodi je 22,5 kg a její celková délka 263 cm. Je doporučována pro jezdce v hmotnostním rozmezí 65 – 110 kg, což se stejně jako u předchozích sesbíraných odpovědí odráží i v mém průzkumu k lodi.

Ve své recenzi věnované této lodi popisuje M. Sottner (2018) prvotní zaujetí lodí především díky jejímu tvaru, který vychází právě z modelu Waka Tuna 1. Při dalším pohledu připojuje predikci snadného boofování vzhledem k vysoko zdviženému rockeru lodi a rychlé vynořování po skoku, vzhledem k vysokému výtlaku lodi. Hodnotí také výrazné hrany, které popisuje i výrobce. Konkrétně provedení boofu hodnotí respondenti dotazníku průměrnou známkou 8, samotné vynoření taktéž.

Co ve své recenzi M. Sottner (2018) nepopisuje, ale v dotazníkovém šetření vychází ve velmi vysokých hodnotách, je stabilita lodi. Ať už mluvíme o stabilitě celkové, pravolevé nebo předozadní, dosahuje v bodovém hodnocení průměrně devíti bodů. Tento výsledek je jistě odrazem tvaru lodi, kterou jsem popisovala na začátku kapitoly.

Sám výrobce nehodnotí tuto loď jako výrazně rychlou, to odráží i výsledky dotazníku, kdy zaznamenané bodové hodnocení u samotné rychlosti je 7, 4 a 6 bodů a bodové hodnocení schopnosti zrychlení je 7, 1 a 6. V recenzi pana Sottnera (2018) se k tomuto tématu můžeme dočíst, že k samotnému zrychlení sice stačí několik záběrů, ale celková rychlost odpovídá tvaru lodi, který rozhodně nekopíruje závodní typy lodí.

Dále zde máme ovladatelnost lodi. V dotazníkovém šetření kupodivu nedosahuje nejvyšších hodnot. Dalo by se očekávat, že vzhledem k pomalé rychlosti, ale zachovalé točivosti bude loď poslušnější. Opak je ale pravdou. V otázce poslušnosti a jízdních manévřů dosahuje loď průměrných hodnot 7 – 8 bodů a to jak při přímé jízdě na klidné vodě, tak při jízdě na proudící vodě. Na rozdíl od respondentů dotazníku popisuje M. Sottner (2018) loď jako velmi dobře ovladatelnou. Tady bych se zastavila. Všimněte si poměrně velkého rozdílu v hodnoceních. Zaměřila jsem se tedy na dobu užívání lodi. Autor recenze v lodi seděl dohromady dvakrát, přičemž pokaždé pádloval v poměrně hodně vodnatých řekách, oproti tomu respondenti z dotazníku užívají loď minimálně 2 roky v kuse, lze tedy předpokládat, že se kromě vodnatých řek setkali i s kanále, nebo hravějším, méně vodnatým terénem. Vzhledem k míře užívání samotné lodi bych si dovolila přikládat větší význam hodnocení vzešlého z dotazníkového šetření.

Posuňme hodnocení k vnitřnímu vybavení lodi. Respondenti dotazníku hodnotí pohodlnost sezení průměrně sedmi body. Přestavbu sezení hodnotí 8, 9 a 8 body. Samotný

výrobce Waka Kayaks (2018) popisuje přestavbu jako výjimečně jednoduchou. Pro tento úkon stačí povolit tři šrouby a sedačku polohovat dopředu a dozadu.

Při hodnocení kolenních opěrek se opět setkáváme s mírnou nespokojeností. Tyto opěrky jsou pevně dané a nelze s nimi manipulovat. Výrobce v popisu produktu zmiňuje možnost o jejich nevratné úpravě – konkrétně zkrácení o 5 – 10 mm. Této možnosti využil autor recenze M. Sottner (2018), který uvádí, že opěrky jsou skutečně velké a zasahují hluboko vně lodi. Při případné rozplavbě by se mohl výlez z lodi stát velmi náročným a nebezpečným manévrem.

Pojďme se nyní podívat na vylévací špunt. Průměrné hodnocení jeho umístění, odolnosti materiálu je necelých šest bodů – nijak vysoké hodnocení. Opět se vracíme ke stejnému problému, který byl popisován u modelu Waka Tuna 2. Z těchto původních modelů, jak se zdá bohužel model OG převzal i některé méně zdařilé vlastnosti.

Vlastnosti, které respondenti dotazníku popisovali jako příjemné, jsou obzvláště stabilita a vysoko zdvižený rocker. Naopak prostor pro zlepšení respondenti vidí všichni do jednoho ve zlepšení špuntu pro vylévání vody, dále odolnosti plastu a M. Sottner také zmiňuje neopracovaný kov stehenních opěrek, který může jezdcí způsobit nehezké úrazy.

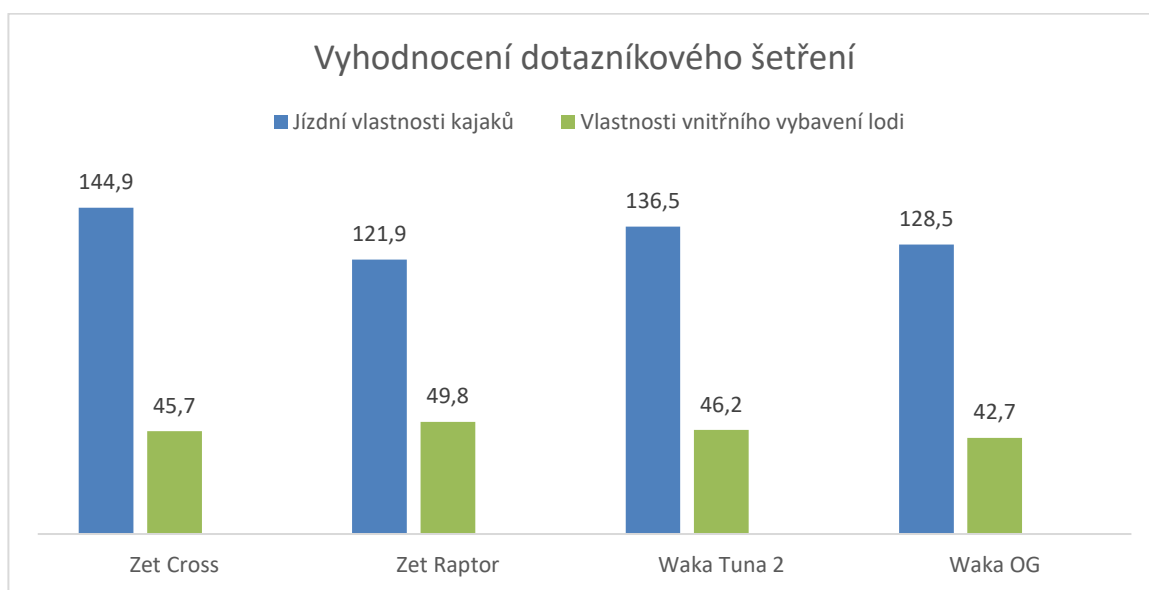
Obrázek 12 – Waka Kayaks OG yellow

7.5 Porovnání modelů lodí

Pro porovnání jednotlivých modelů lodí je potřeba sumarizovat výsledky dotazníkového šetření. Pro tento účel budu používat aritmetický průměr jednotlivých odpovědí, jelikož počty respondentů zabývajících se jedním modelem lodi se liší. Pro přehlednost budu hodnotit celkové jízdní vlastnosti lodi a celkové hodnocení kvality vnitřního vybavení lodi. To provedu pomocí součtu bodového hodnocení jednotlivých aritmetických průměrů v dotazníku. Jednotlivé modely tak v podstatě obodují, podobně jako respondenti v dotazníku.

V první části dotazníku byly řešeny informace o samotném jezdcí. Až na jednu výjimku byli respondenti výhradně muži. Při pohledu na řeku nebo cvičný kanál výsledky podporují jistý trend. Bez výjimky, jezdcí vždy poslouchají výrobce v oblasti doporučené váhy, výškově se pohybují okolo 180 – 190 cm. V počtu let aktivní praxe jezdců jsem měla poměrně štěstí na dlouholeté jezdcí, což poskytuje vyšší důvěryhodnost sesbíraným odpovědím.

V druhé části dotazník řešil jízdní vlastnosti kajaku, ve třetí části poté její samotné vybavení. Součty výsledků vidíte v grafu níže.

Jednotlivé modely lodí mohly získat v rámci hodnocení svých jízdních vlastností celkem 160 bodů a v rámci hodnocení vnitřního vybavení celkem 60 bodů. Můžeme si všimnout, že žádný z popisovaných modelů neklesl pod 50% bodů, žádná z lodí tedy není podprůměrná a naprosto nevyužitelná. Tento výsledek je předpokladatelný, jelikož jezdcí si velmi často jednotlivé modely lodí před samotnou koupí zkouší a troufám si tvrdit, že žádný z nich by si nekoupil a následně nevyužíval loď ve větší míře nevyhovující jeho potřebám.

Jak jsem předpokládala při pročítání jednotlivých dotazníků, zcela nejlépe si v dotazovaných jízdních vlastnostech vede kajak Zet Cross, který se minimálně v poslední době těší velké oblibě mezi jezdcí. Kromě často vytýkané kvality sezení si jezdcí v dotaznících výrazně nestěžují na jeho jízdní vlastnosti, naopak je chválí v sekci pro to určené. Loď navíc dokáže na první pohled upoutat pozornost svým vzhledem, který se od ostatních lodí liší nejen pestrou škálou barev, ale také zajímavým designem modelovaným přímo ve skořepině lodi.

Naopak nejhůř hodnocená loď v rámci jízdnic vlastností je kajak Zet Raptor. Vzhledem ke konstrukci lodi a jejím charakteristikám lze předpokládat, že těžkopádnější jízda, která je pro kajak Zet Raptor typická, dokázala shodit tento model na poslední příčku mnoha hodnocených lodí. Nicméně i tato loď nabízí mnoho kladných vlastností, které potěší například začínající jezdce.

Bodové hodnocení vnitřního vybavení lodi překvapivě nekopíruje pořadí modelů podle jízdnic vlastností. Nejlépe dopadl kajak Zet Raptor, který byl v rámci jízdnic vlastností lodí hodnocen nejhůř. Faktem je, že na rozdíl od ostatních recenzí, které byly použity v této práci, je například sezení v tomto kajaku popisováno jako velmi pohodlné, se snadnou manipulací pro přestavbu. Navíc, kolenní opěrky, které se nedají nijak upravit jsou na rozdíl od lodí značky Waka kayaks podle respondentů velmi dobře umístěné a pohodlné.

Nejhorší hodnocení vnitřního vybavení lodi dosáhla loď Waka OG. Vzhledem k neopracovaným kovům, které drží zrcadla, nepohodlnému sezení a nekvalitnímu uzávěru pro vylévání vody, se není co divit. Navíc, co nebylo součástí otázek dotazníku, ale bylo často zmiňováno jako nevyhovující, je kvalita plastu, kterou firma Waka kayaks používá. Z dotazníků lze snadno vyčíst, že respondenti popisující lodi zmiňované firmy nejsou s materiálem spokojeni.

7.6 Porovnání jednotlivých otázek

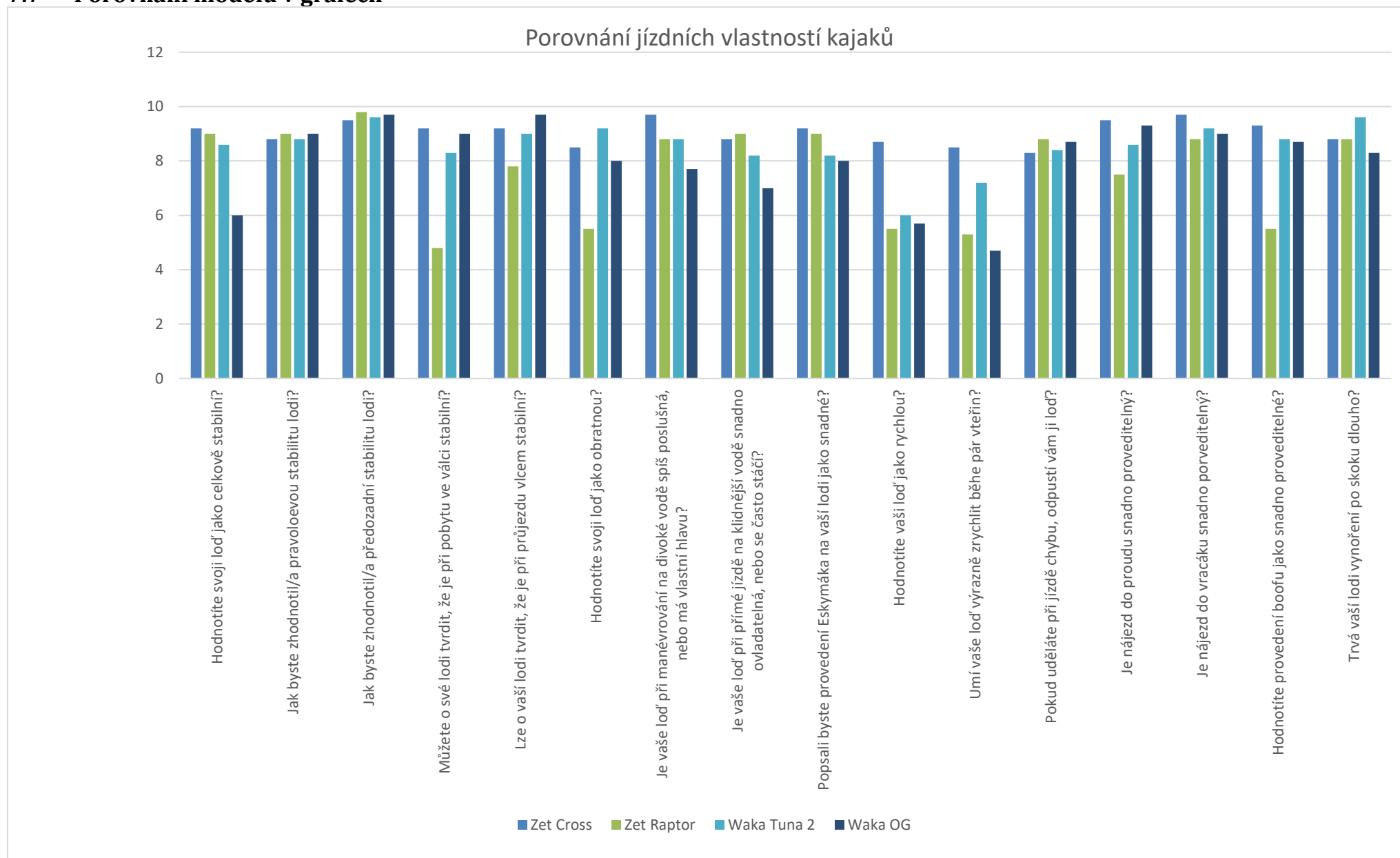
V předchozím grafu jste viděli součty aritmetických průměrů výsledků jednotlivých sekcí dotazníku v rámci hodnocených lodí. Pro lepší představu je vhodné také doplnit grafy znázorňující celkový pohled na výsledky jednotlivých otázek.

Vzhledem k několika respondentům, kteří hodnotili jednu loď, se opět pohybujeme v aritmetickém průměru hodnocení jednotlivých otázek.

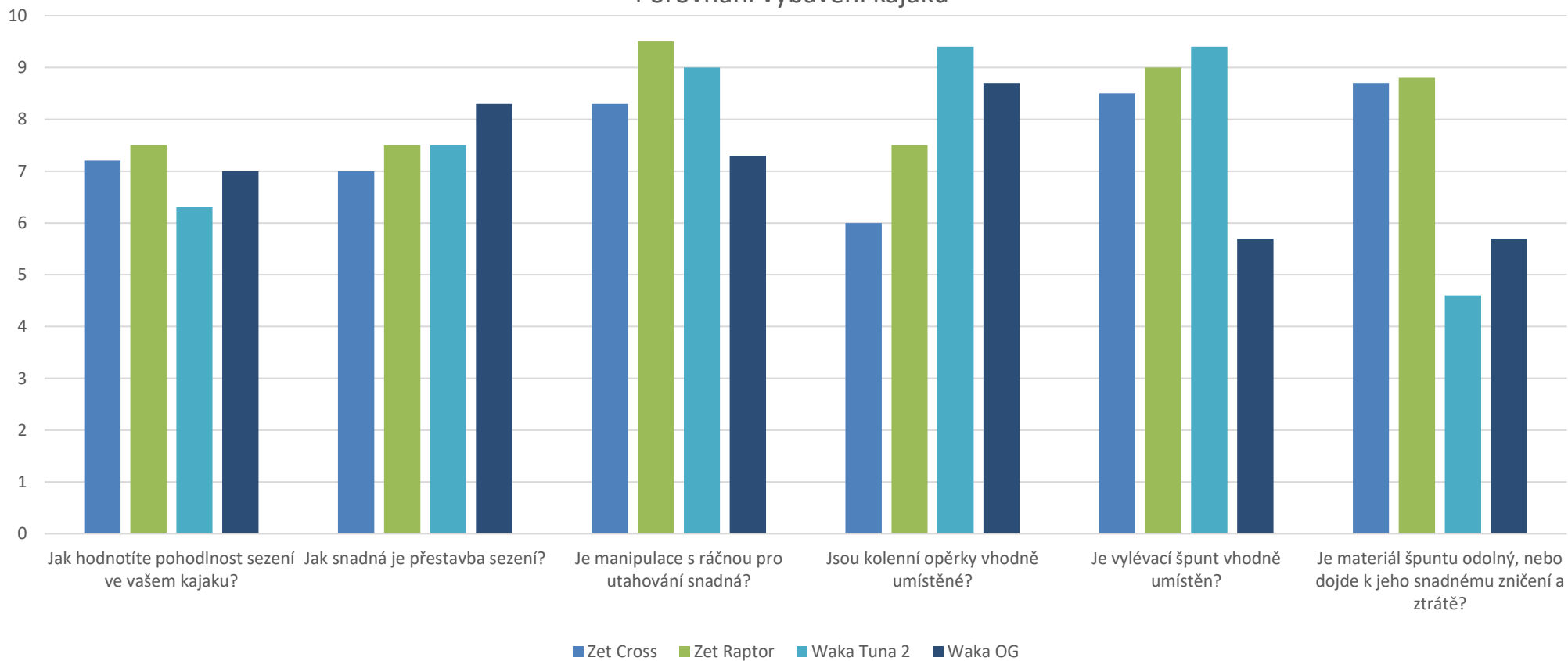
Grafy jsou dva. První z nich znázorňuje výsledky druhé části dotazníku, a to informace ohledně jízdnic vlastností vybraných lodí. Všechny výsledky jsou zaneseny v jednom grafu, což poskytuje prostor pro porovnání v případě jednotlivých otázek. Druhý graf znázorňuje hodnocení vnitřního vybavení lodi a opět jej znázorňuje pro všechny lodi najednou.

Ke grafům pokračujte na následující stránky.

7.7 Porovnání modelů v grafech

Porovnání vybavení kajaků

8 Navržení vhodného kajaku pro začínající jezdce

Český trh jednotlivých firem distribuujících kajaky typu creek a river runner je opravdu bohatý na jednotlivé modely lodí. Najdeme zde menší i větší lodě různých charakteristik a vlastností, které odráží rozdílné potřeby jednotlivých jezdců odpovídající jejich schopnostem, ale i očekáváním z jízdy.

V rámci nabízených lodí distribuovaných v ČR najdeme značky jako Waka kayaks, Zet, Dagger, Pyranha, Spade a další. Modely jednotlivých značek se v určitých bodech samozřejmě podobají, ale každý výrobce má svůj osobitý způsob výroby, originální používané materiály (popř. různé sloučeniny) a úroveň vnitřní výbavy lodí.

Před samotnou koupí lodi je vhodné přistoupit k nácviku jednotlivých jízdnicích manévruů popisovaných v kapitole 3. Při výběru lodi je třeba brát v úvahu nejen své schopnosti, ale také posturální hodnoty vlastního těla, zejména pak váhu a výšku jezdce.

V rámci sesbíraných materiálů, které se mi podařilo kolektivizovat pomocí dotazníkového šetření, jsem měla možnost seznámit se s poměrně vysokým počtem lodí, v některých případech i s loděmi, které jsem doposud neznala. Pokud bych ale měla navrhnout vhodnou loď pro začátečníky, musím vzhledem k porovnání jednotlivých vlastností sáhnout opět k lodím, které jsem popisovala v předchozí kapitole.

Dlouho jsem váhala, kterou loď v této práci představím jako onen doporučený model pro potencionální kupce, začínající jezdce. Nakonec jsem usoudila, že není možné vybrat pouze jeden model.

Položme si otázku. Jaké vlastnosti očekáváme od lodi, která má začátečníkovi posloužit jako vhodný nástroj pro zdokonalování vlastních schopností, ale také pomoci v případě nebezpečí, či chybného provedení manévru na proudící vodě? První a nejsnazší odpověď je nasnadě – při výběru modelu lodě půjde především o bezpečnost. Dále by se měl jezdec také zaměřit na vlastnosti lodě, které odpouští jistou chybovost jezdce. Také loď, která dokáže jezdcovi pomoci například svým výtlakem či vyšším rockerem při průjezdu těžším válcem v případě, kdy jezdec ještě neumí správně boofovat.

První lodí, kterou navrhuji pro začínající jezdce je proto Waka OG. Již sám výrobce při prvotním záměru výroby modelu měl v nejvyšší prioritě bezpečnost jezdce, což uvádí i na svých stránkách v popisu lodi. Samotný model sice vychází z hravého modelu Tuna, ale je širší a rozhodně má o poznání vyšší výtlač. První podmínka týkající bezpečnosti je tedy splněna.

Dalším výrazným plusem této lodi je její schopnost vysoké točivosti, která jezdci pomůže otočit loď na pár centimetrech klidně o 180°. Předpokladem je samozřejmě správné provedení záběru, ale vzhledem k hranám a tvaru dna dokáže při tomto manévru sama loď výrazně pomoci.

Pokud se pohybujeme na proudící vodě, platí, že by náš pohyb měl být rychlejší, než je pohyb vody. Loď sice nevykazuje vysokou rychlostí, ale disponuje takovou rychlostí, která jezdci poskytne dostatek prostoru pro provedení požadovaného manévru. Dostatek času, byť se jedná o rozdíl několika sekund může být při prvotním nácviku manévrů klíčový pro jejich pochopení a zafixování si jich v jejich správném provedení. Podobně jako u jiných pohybových aktivit může být upevnění chybného hybného stereotypu velice těžko odstranitelnou záležitostí.

Co lze považovat za velké mínus, obzvláště jedná-li se o loď pro začátečníky, je její nesnadné překlopení v případě eskymáckého obratu. Její robustnost sice poskytuje vyšší míru bezpečnosti při samotné jízdě, ale začátečníci zpravidla dělají chyby, které nejsou úplně vždy schopni ustát. I v dotazníku se tato skutečnost odrazila průměrným bodovým hodnocením osmi body, které nejsou pro začínajícího jezdce nijak příznivé.

Pokud by měl ale začínající jezdec štěstí a svoji jízdu by nemusel kombinovat s eskymáckými obraty, je loď schopná jezdci pomoci v rozličných situacích. Ona robustnost poskytující vyšší výtlač je v dalších situacích při jízdě žádoucí, navíc v kombinaci s výše zdviženým rockerem dokáže loď projet válcem bez výraznější snahy.

Druhým modelem, který hodnotím jako vhodný pro začínající jezdce, je kajak od firmy Zet – Raptor. Jedná se o velmi stabilní loď, která opět poskytuje jezdci pocit domnělého bezpečí a tím ho může dále pobízet k nácviku jednotlivých manévrů bez nepříjemného pocitu nevyžádaného překlopení v proudící vodě. Tato stabilita je vykoupena mírnou těžkopádností

lodi, která nutí jezdce k preciznímu provedení jednotlivých záběrů pádlem, doprovázených výraznějším náklonem. Pokud se zamyslíme, můžeme tuto vlastnost lodi hodnotit jako kladnou směrem k budoucí praxi jezdce. Jak se říká, těžko na cvičišti, lehký na bojišti. Pokud jezdec správně neprovede požadovaný manévr, loď sama jezdcovi dá najevo, že něco nedělá dobře. Pravdou je, že jezdec, který přistoupí ke koupi této lodi, musí mít vyšší výdrž, což se jeho tréninkových jízd týče. Do budoucna ale dělá službu jen sám sobě.

Loď se opět neřadí k nejrychlejším modelům dostupným na českém trhu. To poskytuje jezdcovi cenný čas pro správné provedení manévru pádlem, případně pro provedení správného náklonu. Pokud už ale na této konkrétní lodi něco pokazíte, velmi snadno vám vaši chybu odpustí. To si nelze představovat jako provedení zamýšleného prvku mávnutím kouzelného proutku, ale mluvíme zde spíše o udržení jezdce hlavou nad vodou a svezení dál po proudu.

Na rozdíl od modelu Waka OG hodnotí respondenti dotazníku provedení eskymáckého obratu průměrnou známkou 9, a to je přeci jen o stupeň lepší. Řekněme si na rovinu, že na začátku své jezdecké kariéry každý z jezdců provede tento manévr nespočetněkrát. Navíc při jeho samotném nácviku je užší loď výhodou.

Poslední mnou zmiňovanou výhodou této lodi je kvalitní materiál, ze kterého je vyrobena. Materiál podle jezdců odolává nárazům, otlakům a kamenům na dně sušší řeky.

U obou modelů lodí dbal výrobce na jejich stabilitu, která poskytuje při prvních jízdách pocit bezpečí, který je pro začínající jezdce jistě důležitým atributem lodi. Poskytuje domnělou ochranu před vodním tokem a také eliminuje přebytečný strach, který by mohl jezdcovi v dalším ježdění zabránit.

Obě lodě se také vyznačují vyšším výtlačkem, který udržuje loď na hladině i v případě průjezdu těžším válcem, případně jí rychle na hladinu pomůže při seskoku z mola nebo vyvýšeného nástupního místa.

Obě lodě jsou výrobcem určeny pro širokou skupinu jezdců ve smyslu váhového rozmezí, navíc poskytují dostatečný prostor pro jezdce, kteří dosahují vyššího průměrného vzrůstu.

Závěrem, obě lodi jsou běžně k sehnání na webových stránkách předních českých distributorů v několika barvách. Cenově se pohybují mezi 27 000 Kč – 35 000 Kč, podle distributora a požadované vnitřní výbavy. (vodacke-centrum.cz, cit. 2022)

9 Diskuse

Na začátku práce jsem si vytyčila celkem pět úkolů. První z nich byl stručný popis historie kanoistiky ve světě i u nás. Pro tuto kapitolu jsem čerpala nejen z knižních zdrojů, ale také z internetu. Obzvlášť publikace „90 let kanoistiky v českých zemích“ a internetový článek na raft.cz o historii kanoistiky mi pomohli zařadit jednotlivé historické události na časovou linku a zorientovat se tak v množství informací. Myslím, že tento úkol se mi podařilo naplnit i s ohledem na kvantitu informací.

Charakterizovat jízdu na K1 jsem považovala za nutnost s ohledem na specifika vybírání si nové lodi. Bez výjimky, vždy, je nutné si novou loď vyzkoušet a řádně ji otestovat na klidné i proudící vodě. Pokud je jezdec k tomuto kroku dostatečně schopný, je jistě o krok blíž k vybrání si vhodné lodi, pasující na vlastní osobu. Popisy jednotlivých záběrů a manévrů na vodě může čtenář podpořit sledováním videí na youtube, nebo opět na portále padler.cz, kde je také zdařilý článek o základních manévrech na divoké vodě.

Při vytváření dotazníku pro výzkum jsem se setkávala s otázkou, co ještě zařadit a co naopak vynechat. Cennou inspirací pro tvorbu pro mě byly internetové recenze zveřejněné zejména na stránkách Padler.cz, psané zkušenějšími jezdci, kteří s popisem jednotlivých lodí i samotnou jízdou na kajaku mají bohatší zkušenosti než já sama.

Až po tvorbě dotazníku, jeho uvedení do internetového prostředí a návratu prvních odpovědí jsem si uvědomila, že záměr práce je sice důležitý, ale je třeba ho lépe vysvětlovat respondentům dotazníkového šetření. Jelikož se z velké části jednalo o kajakáře, které osobně znám, dostávalo se mi kromě vyplněných dotazníků i zpětné vazby od samotných jezdců, co ještě podle nich v dotazníku chybí a co je podle nich naopak zcela bezpředmětné.

Velice zajímavou zpětnou vazbou byl rozhovor s Tomášem Vaňkem, který je lektorem Hiko kempů. Upozorňoval mě hodně na fakt, že schopnosti samotného jezdce se nemusí nutně odrážet v počtu let jeho praxe. Dále také, podobně jako další účastníci průzkumu řešil, proč se nevěnuji již v dotazníku konstrukčním vlastnostem samotné lodi. Tady je odpověď z mé strany jednoduchá. Tyto informace lze vyhledat přímo u výrobce a není potřeba jimi zatěžovat respondenta v už tak rozsáhlém dotazníku.

Další složitostí byla prvotní téměř nulová návratnost jednotlivých dotazníků v prvních dnech uvedení dotazníků na internet. Je třeba si uvědomit, že komunita jezdců v ČR není příliš velká. Jednotlivé skupinky jezdců na sebe mají kontakt, ale o tento dotazník nebyl v prvopočátku příliš zájem. Nakonec jsem byla nucena přistoupit k osobní konfrontaci jednotlivých jezdců přímo na kanálech, nebo při setkání na výjezdu. To se nakonec ukázalo jako nejefektivnější strategie, i když značně zdlouhavá. Celková návratnost dotazníků činí přesně 50 vyplněných formulářů, ať už po internetu nebo přímo.

Hodnocení tohoto dotazníkového šetření jsem vytvořila s ohledem na znásobené odpovědi k jednotlivým modelům lodí. Při návratnosti jednoho dotazníku na jeden model lodi, není šetření tolik průkazné, jako například návratnost pěti dotazníků na jeden model lodi. Proto jsem ke třetímu úkolu této diplomové práce přistoupila touto cestou. Domnívám se, že i když je velká část sesbíraných dat v práci nezmíněna, mají data týkající se čtyř vybraných modelů o to větší význam.

Čímž se přesouváme k úkolu číslo čtyři. Vybrané modely lodí jsem se nažila popsat se všemi dostupnými informacemi. Využívala jsem nejen recenzí, kde některý z autorů popisuje charakteristiky jízdy, ale také informace od samotného výrobce a distributora dané lodi o konstrukčních vlastnostech lodí. Na základě těchto vlastností jsem se snažila odůvodnit výsledky dotazníkového šetření.

Již v průběhu popisování jednotlivých modelů lodí bylo zřejmé, který model se bude hodit pro naplnění úkolu číslo pět. Při doporučení lodi pro začínající jezdce jsem se nažila brát ohled zejména na stabilitu lodi a určitou hodnotu, kterou se loď vyznačuje. Jsem ráda, že se mi nakonec povedlo doporučit ne jeden, ale dva modely. Budoucí začínající jezdec se tak může od těchto dvou modelů odrazit a hledat cestu ke správné lodi.

Po dopsání práce hodnotím, že pokud bych měla toto téma zpracovávat znovu, zkusila bych přistupovat k celé záležitosti od jiného konce. Vzhledem k charakteru toho, co jsem od práce očekávala nebylo nakonec možné využít velkou spoustu materiálu, kterou jsem pracně sbírala a kolektivizovala, což je velká škoda. Některé lodě byli opravdu zajímavé, ale vzhledem k tomu, že byla jejich návratnost pouze ve formě jednoho dotazníku nebo se o nich nedalo dohledat více informací, nedal se tento konkrétní kus využít.

ZÁVĚR

Cílem diplomové práce bylo popsat jízdní vlastnosti vybraných lodí typu Creek a River runner. Jako podklad k tomuto hodnocení mělo být využito dotazníkového šetření.

Jednotlivé úkoly práce obsahovaly obecnou charakteristiku historie kanoistiky na našem území, charakteristiky jízdy na K1, vyhodnocení dotazníkového šetření a popis výsledků vybraných lodí, a nakonec doporučení vhodného modelu lodi pro začínající jezdce. Vytýčený cíl a úkoly práce se podařilo splnit.

Nejprve jsem s pomocí Mgr. R. Zemana vytvořila dotazníkové šetření, následně jsem sbírala materiál nejen online, ale také při osobním pohovoru s respondenty. Dále jsem vyhodnotila jednotlivé dotazníky a vybrala čtyři modely lodí, které se hodily pro tuto diplomovou práci. Výsledky dotazníkového šetření jsem porovnával s dostupnými recenzemi a popisy lodí samotnými výrobci.

Vytvořená práce by mohla být zajímavým čtením pro jezdce, kteří se aktivně věnují jízdě na K1. Poslední kapitola by také mohla pomoci začínajícím jezdčům s výběrem vhodné lodi.

RESUMÉ

Tato práce obsahuje stručný popis vývoje kanoistiky a kajaku samotného na našem území. Okrajově jsem se dotkla také další vodácké výzbroje. Pátá kapitola je věnována základům jízdy na kajaku, jednotlivým záběrům pádlem a manévřům na proudící vodě.

Hlavní částí práce je vyhodnocení dotazníkového šetření, z něhož jsem se věnovala hlavně popisu a porovnávání čtyř lodí, konkrétně Zet Cross, Zet Raptor, Waka Tuna 2, Waka OG. Součástí práce je také doporučení modelu lodi pro začínajícího jezdce.

SUMMARY

This thesis presents a brief description of the development of canoeing and kayaking in our territory and introduces other boating equipment. The fifth chapter is devoted to the basics of kayaking, individual paddle shots and maneuvers on flowing water.

The main part of the work is the evaluation of a questionnaire survey in which I focused mainly on the description and comparison of four ships; namely Zet Cross, Zet Raptor, Waka Tuna 2, Waka OG. Part of the work is also the recommendation of a boat model for a novice rider.

Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje

1. 90 let kanoistiky v českých zemích (2003). Praha: Olympia.
2. Bílý, M., Kračmar, B., & Novotný, P. (2001). Kanoistika. Praha: Grada.
3. Bílý, M., Kračmar, B., & Novotný, P. (1998). Základy kanoistiky. Praha: FTVS UK.
4. DOLEŽAL, Tomáš aj. *Základy kanoistiky a vodní turistiky. Skripta pro posl. Fak. Tělesné výchovy a sportu*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 1991. 81 s. ISBN 80-7066-389-8
5. Štemprok, K., et al.(1983). Vodní turistika. Praha: Olympia.

Internetové zdroje

1. Historie vodáckého sportu – Vodácký průvodce www.raft.cz. *Vodácký průvodce* www.raft.cz [online]. Dostupné z: <https://www.raft.cz/historie-vodactvi.aspx>
2. Kajaky na divokou vodu a freestyle | Vodácké potřeby - Water Element. *Vodácké potřeby | kánoe, rafty, kajaky, půjčovna lodí Brno | Vodácké potřeby - Water Element* [online]. Copyright © Water Element, All Rights Reserved, Developed by [cit. 28.06.2022]. Dostupné z: <https://www.vodacke-centrum.cz/kajaky-na-divokou-vodu-a-freestyle/c4006?v=33416>
3. Kajak Waka Tuna 2.0 | Boatpark.cz. *Vše pro zimní a vodní sporty, camping + půjčovna a servis | Boatpark.cz* [online]. Dostupné z: <https://www.boatpark.cz/kajak-waka-tuna-20.html>
4. Kajak Waka Tuna 2.0 - Vodácký obchod HG Sport. *Vybavení na vodu s kompletním zázemím - Vodácký obchod HG Sport* [online]. Copyright © Vodácký obchod HG Sport, všechna práva vyhrazena [cit. 07.05.2022]. Dostupné z: <https://www.vodacky-obchod.cz/kajaky/kajak-waka-tuna-2-0/>
5. Neuman, J. (2008). *Pracovní studijní materiál pro kurzy vodní turistiky*. Retrieved from <http://www.student.chytry.cz/prednasky/vodactvi/Texty%20k%20vodn%20ED%20turistice-upraven%E9.doc> (accessed February 10, 2013)
6. NOVOTNÝ, Petr. Na kajaku bezpečně a lehce I. *Pádler* [online]. 5.8.2011 [cit. 01.06.2022]. Dostupné z: <https://www.padler.cz/na-kajaku-bezpecne-a-lehce-i/>
7. OG ~ WAKA KAYAKS. *Home ~ WAKA KAYAKS* [online]. Copyright © 2021 Waka Kayaks, Okere Falls, New Zealand [cit. 07.05.2022]. Dostupné z: <https://www.wakakayaks.com/project/og-kayak/>

8. Jak vybrat kajak a rozdělení kajaků I Boatpark.cz. *Vše pro zimní a vodní sporty, camping + půjčovna a servis I Boatpark.cz* [online]. Dostupní z: <https://www.boatpark.cz/nakupni-radce-pro-vodni-sporty-jak-vybrat-kajak.html>
9. Příspěvatelé Wikipedie, *Vodní válec* [online], Wikipedie: otevřená encyklopedie, c2020, datum poslední revize 4.12.2020, 10:38 UTC, [cit. 10.5.2022]. Dostupné z: https://www.cs.wikipedia.org/w/index.php?title=Vodn%C3%AD_v%C3%A1lec&OLDID=19230862
10. SNÍŽEK, Petr. RECENZE: ZET KAYAKS CROSS — SKVĚLÁ CREEKOVKA, LEHKÁ NA PÁDLE. *Padler.cz* [online]. 16.4.2019 [cit. 2022-06-02]. Dostupné z: <https://www.padler.cz/recenze-zet-kayaks-cross-skvela-creekovka-lehka-na-padle/>
11. SOTTNER, Matěj. Recenze: Waka OG - povedená creekovka pro větší jezdce. *Padler.cz* [online]. 2018, 04.06.2018 [cit. 2022-06-27]. Dostupné z: <https://www.padler.cz/recenze-waka-og-povedena-creekovka-pro-vetsi-jezdce/>
12. ŠŤASTNÝ, Jirka. Pár prvních postřehů z nového kajaku značky ZET Kayaks – Raptor. *Vodak-sport.cz* [online]. 31.5.2010 [cit. 2022-05-03]. Dostupné z: <https://www.vodak-sport.cz/recenze/par-prvnich-postrehu-z-noveho-kajaku-raptor/?lang=0>
13. ZET Cross | Vodácké potřeby - Water Element. *Vodácké potřeby | kánoe, rafty, kajaky, půjčovna lodí Brno | Vodácké potřeby - Water Element* [online]. Copyright © Water Element, All Rights Reserved, Developed by [cit. 02.05.2022]. Dostupné z: <https://www.vodacke-centrum.cz/zet-cross/p2563>
14. Zet kayaks | CROSS. *Zet kayaks | Home* [online]. Copyright © 2012 [cit. 02.05.2022]. Dostupné z: <http://zet-kayaks.com/en/products/cross>
15. Zet kayaks | Raptor. *Zet kayaks | Home* [online]. Copyright © 2012 [cit. 03.05.2022]. Dostupné z: <http://zet-kayaks.com/en/products/raptor>

Ústní zdroje

VANĚK, Tomáš, instruktor HIKO kempů [ústní sdělení]. Praha, 6.5.2022

ZEMAN, Radek, vysokoškolský učitel [ústní sdělení]. Plzeň, květen 2022

Seznam obrázků

Obrázek 1	Eskymácký kajak (Zdroj: Jaknakajak.wz.cz [online], [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: http://jaknakajak.wz.cz/index.php?p=historie)3
Obrázek 2	Erb rytíře Zachaře z Pašiněvsi (Zdroj: Geocaching.com [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.geocaching.com/geocache/GC3K2PY_palec?guid=45d1c9df-de63-4aa0-8c85-d46537e4cea9)4
Obrázek 3	Perception prodigy 10 Deja – Vu (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/turisticky-kajak-perception-prodigy-10.html)8
Obrázek 4	Expression – 11_Sunset (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/turisticky-morsky-kajak-perception-expression-11.html)8
Obrázek 5	Sit-On-Top kajak Wave sport Scooter Smoothie (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-wavesport-scooter.html)9
Obrázek 6	Playboat – Liquidlogic Braap 69 Sunburst (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-liquidlogic-braap-69.html)10
Obrázek 7	River Runner – Remix 69 Blue Ice (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-liquidlogic-remix-69.html)10
Obrázek 8	creek – waka-kayaks-tuta (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-waka-tutea.html)10
Obrázek 9	Zet kayaks cross (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-na-divokou-vodu-zet-kayaks-cross.html)25
Obrázek 10	Zet kayaks Raptor (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-zet-kayaks-raptor.html)28
Obrázek 11	Waka Tuna 2,0 Lime (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-waka-tuna-20.html)30
Obrázek 12	Waka kayaks OG yellow (Zdroj: boatpark.cz [online]. [cit. 5.5.2022]. Dostupné z: https://www.boatpark.cz/kajak-waka-kayaks-og.html)32

Přílohy

Data získaná dotazníkovým šetřením

	Zet Cross						Waka Tuna 2				
	1)	2)	3)	4)	5)	6)	1)	2)	3)	4)	5)
Pohlaví	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Žena
Výška	176	186	186	182	186	188	176	186	177	180	181
Váha	82	105	90	82	100	80	85	92	86	86	76
Jak dlouho užíváte vámi hodnocenou loď?	2r.	3r.	5l.	3r.	6m.	3r.	1/2r.	3r.	3r.	4r.	3r.
Jak dlouho se aktivně věnujete jízdě na K1?	5l.	30l.	14l.	44l.	23l.	14l.	5l.	6l.	9l.	12l.	4r.
Hodnotíte svoji loď jako celkově stabilní?	8	8	10	10	9	10	9	8	8	9	9
Jak byste zhodnotil/a pravolevou stabilitu lodi?	7	7	10	10	9	10	10	8	8	8	10
Jak byste zhodnotil/a předozadní stabilitu lodi?	10	7	10	10	10	10	10	8	10	10	10
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při pobytu ve válci stabilní?	9	8	10	10	9	9	9	8	10	7	8
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při průjezdu válcem stabilní?	9	8	10	10	9	9	10	8	10	9	8

Hodnotíte svoji loď jako obratnou?	9	9	10	9	6	8	8	8	7	6	7
Je vaše loď při manévrování na divoké vodě spíš poslušná, nebo má vlastní hlavu?	10	9	10	10	9	10	10	8	9	9	8
Je vaše loď při přímé jízdě na klidnější vodě snadno ovladatelná, nebo se často stáčí?	8	10	10	7	9	9	10	8	9	8	6
Popsali byste provedení Eskymáka na vaší lodi jako snadno proveditelné?	9	10	10	9	9	8	10	8	8	6	9
Hodnotíte vaši loď jako rychlou?	9	10	8	8	8	9	6	5	7	6	6
Umí vaše loď výrazně zrychlit během pár vteřin?	8	10	9	8	7	8	10	5	7	6	8
Pokud uděláte při jízdě chybu, odpustí vám ji loď?	7	5	10	10	8	10	10	5	9	9	9
Je nájezd do proudu na vaší lodi snadno proveditelný?	9	10	10	10	9	9	10	8	8	7	10

Je nájezd do vracáku ve vaší lodi snadno proveditelný?	9	10	10	10	10	9	10	9	8	9	10
Hodnotíte provedení boofu na vaší lodi jako snadno proveditelné?	10	10	9	9	9	9	10	8	10	7	9
Trvá vaší lodi vynoření po skoku dlouho?	7	9	10	9	8	10	10	8	10	10	10
Jak hodnotíte pohodlnost sezení ve vašem kajaku?	7	6	8	8	7	7	10	5	8	8	7
Jak snadná je přestavba sezení?	3	8	9	8	5	9	10	7	8	7	5
Je manipulace s ráčnou pro utahování snadná?	10	10	10	7	7	6	8	10	9	9	9
Jsou kolenní opěrky vhodně umístěné?	10	5	4	5	5	7	10	10	10	8	9
Je možné v případě nevhodného umístění s opěrkami manipulovat?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne	Ne
Je manipulace při přestavbě snadná?	3	10	5	7	8	9	X	X	X	6	X
Je vylévací špunt vhodně umístěn?	10	10	8	5	8	10	10	10	10	10	7

Je materiál špuntu odolný, nebo dojde k jeho snadnému zničení a ztrátě?	10	10	3	10	9	10	5	5	1	9	3
Je špunt zapuštěný?	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ne	Ano	Ano
Na lodi se mi obzvlášť líbí	Stabilita, rychlost, poslušnost	Rychlost a ovladatelnost a design	Kvalita, velikost, dizajn, jízdní vlastnosti	Je „hodná“	Design	Skvělé jízdní vlastnosti	Stabilita	Úchyty lodi vně	P/L stabilita, odpustí chyby, supr pro vodnaté řeky	Tvar	Stabilita
Na lodi by se mohlo zlepšit	Nemá hrany, odezva je těžkopádná, sezení je funkční, ale trochu spartánské	Sezení a kolenní opěrky	sezení	Posed	Sezení	Pohodlnost sezení	rychlost	Sezení	Pevnější nýty polstrování, sezení	Materiál, sezení	Sezení

	Zet Raptor				Waka OG			Exo Remy		
	1)	2)	3)	4)	1)	2)	3)	1)	2)	3)
Pohlaví	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž
Výška	173	177	168	176	180	188	185	182	180	183
Váha	80	86	78	78	95	84	85	60	80	68
Jak dlouho užíváte vámi hodnocenou loď?	10l.	3r.	6l.	6l.	5l.	1r.	5l.	1r.	3r.	3r.
Jak dlouho se aktivně věnujete jízdě na K1?	10l.	9l.	7l.	20l.	12l.	2r.	15l.	10l.	15l.	23l.
Hodnotíte svoji loď jako celkově stabilní?	8	9	9	10	10	8	10	7	6	8
Jak byste hodnotil/a pravolevou stabilitu lodi?	8	9	9	10	9	8	10	6	8	6
Jak byste hodnotil/a předozadní stabilitu lodi?	10	10	9	10	10	9	10	10	3	6
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při pobytu ve válci stabilní?	4	4	5	6	10	7	10	9	8	4

Lze o vaší lodi tvrdit, že je při průjezdu válcem stabilní?	8	4	9	10	10	9	10	10	4	4
Hodnotíte svoji loď jako obratnou?	4	2	9	7	8	5	8	10	9	10
Je vaše loď při manévrování na divoké vodě spíš poslušná, nebo má vlastní hlavu?	9	8	8	10	8	7	8	10	5	8
Je vaše loď při přímé jízdě na klidnější vodě snadno ovladatelná, nebo se často stáčí?	9	8	10	9	10	3	8	8	9	10
Popsali byste provedení Eskymáka na vaší lodi jako snadno proveditelné?	10	6	10	6	10	6	8	10	3	10
Hodnotíte vaši loď jako rychlou?	9	2	7	4	7	4	6	8	4	8

Umí vaše loď výrazně zrychlit během pár vteřin?	5	2	6	4	7	1	6	10	9	8
Pokud uděláte při jízdě chybu, odpustí vám ji loď?	10	9	6	10	9	7	10	4	6	2
Je nájezd do proudu na vaší lodi snadno proveditelný?	9	3	8	10	10	8	10	10	9	10
Je nájezd do vracáku ve vaší lodi snadno proveditelný?	10	8	7	10	10	7	10	5	9	10
Hodnotíte provedení boofu na vaší lodi jako snadno proveditelné?	5	5	8	4	10	6	10	8	7	10
Trvá vaší lodi vynoření po skoku dlouho?	10	6	9	10	8	7	10	5	4	3
Jak hodnotíte pohodlnost sezení ve vašem kajaku?	10	6	8	6	6	8	7	7	1	3

Jak snadná je přestavba sezení?	8	5	8	9	8	9	8	6	1	3
Je manipulace s ráčnou pro utahování snadná?	10	10	8	10	7	5	10	1	1	5
Jsou kolenní opěrky vhodně umístěné?	10	7	8	5	8	8	10	7	3	10
Je možné v případě nevhodného umístění s opěrkami manipulovat?	Ano	Ne	Ano	Ano	Ne	Ne	Ne	Ne	Ano	Ne
Je manipulace při přestavbě snadná?	X	X	8	1	X	X	X	X	3	X
Je vylévací špunt vhodně umístěn?	8	10	8	10	4	8	5	10	4	8
Je materiál špuntu odolný, nebo dojde k jeho snadnému zničení a ztrátě?	10	10	8	7	3	9	5	7	2	8
Je špunt zapuštěný?	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano
Na lodi se mi obzvlášť líbí	Dostupnost	Výborná pro začáteční	X	X	Stabilita, boof,	Velká rocker,	Blbuvzdorná. A taky, že	Je všestrann	Zrychlení, do WW3 zábavná	Hravá, jedovatá, člověk se

		ky, odpustí chyby, přístup do zadní části a uni šprajda			lehký Eskymák	příjemné sezení	s námi jezdí Elza na vodu	á, lehká a obratná		musí snažit – potom je odměněn. V případě pasivní jízdy je člověk tvrdě potrestán
Na lodi by se mohlo zlepšit	Odolnost plastu	Jiné sezení	X	X	Špunt, zádová opěrka (odolnost) , odolnost plastu, prosezení dna	Plast je málo odolný, špunt by mohl být řešen jako uzávěr od lahve	Nižší váha. A taky by Elza mohla jezdit častěji	Sezení, větší rocker	Sezení – musí se podkládat . Opěrka na šňůrkách je děs/běs	Přidal bych trochu hrany

	Induendo		Pyranha R9	Lettmann Granate L	Mamba	Prijon Pike	Prijon Cocaine
	1)	2)					
Pohlaví	Žena	Muž	Muž	Muž	Žena	Muž	Muž
Výška	165	170	176	189	187	200	176
Váha	50	47	76	95	87	94	78
Jak dlouho užíváte vámi hodnocenou loď?	1,5r.	2r.	2r.	7l.	Chvilku	3m.	0,5l.
Jak dlouho se aktivně věnujete jízdě na K1?	3r.	2r.	8l.	23l.	Chvilku	14l.	8l.
Hodnotíte svoji loď jako celkově stabilní?	9	5	3	4	8	6	8
Jak byste zhodnotil/a pravolevou stabilitu lodi?	9	8	4	3	8	6	8
Jak byste zhodnotil/a předozadní stabilitu lodi?	5	7	8	8	5	5	8
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při pobytu ve válci stabilní?	6	7	5	X	1	6	8
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při	5	4	9	10	1	7	10

průjezdu válcem stabilní?							
Hodnotíte svoji loď jako obratnou?	2	7	6	10	5	10	8
Je vaše loď při manévrování na divoké vodě spíš poslušná, nebo má vlastní hlavu?	7	7	5	7	6	10	8
Je vaše loď při přímé jízdě na klidnější vodě snadno ovladatelná, nebo se často stáčí?	1	4	9	10	10	10	8
Popsali byste provedení Eskymáka na vaší lodi jako snadno proveditelné?	9	9	10	6	8	7	10
Hodnotíte vaši loď jako rychlou?	6	6	9	9	8	10	8
Umí vaše loď výrazně zrychlit během pár vteřin?	3	5	9	9	8	10	8
Pokud uděláte při jízdě chybu, odpustí vám ji loď?	4	8/9	3	2	6	5	4

Je nájezd do proudu na vaší lodi snadno proveditelný?	5	8	9	9	10	9	8
Je nájezd do vracáku ve vaší lodi snadno proveditelný?	7	9	9	9	9	10	8
Hodnotíte provedení boofu na vaší lodi jako snadno proveditelné?	1	X	9	5	6	9	8
Trvá vaší lodi vynoření po skoku dlouho?	5	8	9	7	5	7	8
Jak hodnotíte pohodlnost sezení ve vašem kajaku?	2	7	6	2	10	7	6
Jak snadná je přestavba sezení?	4	6	3	6	10	9	4
Je manipulace s ráčnou pro utahování snadná?	8	X	4	7	10	9	10
Jsou kolenní opěrky vhodně umístěné?	7	9	4	6	10	7	3
Je možné v případě nevhodného umístění	X	Ne	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano

s opěrkami manipulovat?							
Je manipulace při přestavbě snadná?	3	10	5	X	10	10	9
Je vylévací špunt vhodně umístěn?	6	Nemám špunt	10	3	9	5	9
Je materiál špuntu odolný, nebo dojde k jeho snadnému zničení a ztrátě?	4	Nemám špunt	10	5	9	7	10
Je špunt zapuštěný?	X	Nemám špunt	Ne	Ano	Ano	ano	Ano
Na lodi se mi obzvlášť líbí	Stabilita	Že je šedá	Lod' je dobře ovladatelná za nižší rychlosti, při vyšší rychlosti drží stopu, při vyšší rychlosti není na blbnutí	X	Sezení	Rychlost, obratnost, zábavnost jízdy. Lod' dělá, to co chci, ale při špatném provedení umí potrestat. Kvalita plastu	Něco mezi machnem a devítkou, akorát rychlá, akorát vratká
Na lodi by se mohlo zlepšit	Lepší opěrky na záda, lepší špunt	Dodat opěrky a špunt	plast	X	Rocker	Mohla by být lépe podlepená sedačka pěnou lépe vyřešit zádivou opěrku, popruh je k zádivé opěrce napevno přišitý a ne jen protaženým takže si musím hlídat utažení levé a pravé strany na ráčnách, abych měl opěrku na středu zad. Šrouby posuvné opěrky nohou (zrcadla) dřou do plastu, vyřešeno omotáním tesou	Kolenní opěrky – úhel, tvarování sezení, výdrž plastu, přední zrcadlo – mezera u spodní hrany

	Mystik	Dragoross i DR9	Waka Stout	Dagger Axion 9.0	Pyranha Machno	Zet Five	Pyranha Burn	Waka Goat	Dagger GTX
Pohlaví	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž	Muž
Výška	181	175	170	188	177	185	190	176	180
Váha	82	82	65	95	86	77,5	88	68	85
Jak dlouho užíváte vámi hodnocenou lod'?	10l.	3r.	2r.	8l.	3r.	1r.	7l.	1r.	7l.
Jak dlouho se aktivně věnujete jízdě na K1?	15l.	10l.	20l.	40l.	9l.	9l.	25l.	10l.	35l.
Hodnotíte svoji lod' jako celkově stabilní?	8	10	6	8	6	6	8	9	10
Jak byste zhodnotil/a pravolevou stabilitu lodi?	8	8	9	8	4	6	9	9	10
Jak byste zhodnotil/a předozadní stabilitu lodi?	8	10	4	6	8	10	7	5	10
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při	10	8	8	8	8	6	8	8	10

pobytu ve válci stabilní?									
Lze o vaší lodi tvrdit, že je při průjezdu válcem stabilní?	8	8	9	10	6	8	8	8	10
Hodnotíte svoji loď jako obratnou?	10	7	7	9	10	7	8	5	7
Je vaše loď při manévrování na divoké vodě spíš poslušná, nebo má vlastní hlavu?	10	7	9	8	7	8	9	4	7
Je vaše loď při přímé jízdě na klidnější vodě snadno ovladatelná, nebo se často stáčí?	5	9	10	8	10	10	9	8	7
Popsali byste provedení Eskymáka na vaší lodi jako snadno proveditelné?	10	7	10	8	10	9	8	10	7
Hodnotíte vaši loď jako rychlou?	8	8	5	9	10	9	5	5	5

Umí vaše loď výrazně zrychlit během pár vteřin?	8	8	4	8	10	8	6	3	7
Pokud uděláte při jízdě chybu, odpustí vám ji loď?	10	10	7	5	4	5	7	5	7
Je nájezd do proudu na vaší lodi snadno proveditelný?	10	10	10	8	10	10	9	10	10
Je nájezd do vracáku ve vaší lodi snadno proveditelný?	10	10	5	9	10	10	9	10	10
Hodnotíte provedení boofu na vaší lodi jako snadno proveditelné?	10	8	10	9	10	10	7	10	7
Trvá vaší lodi vynoření po skoku dlouho?	5	10	10	4	6	6	6	10	5
Jak hodnotíte pohodlnost sezení ve vašem kajaku?	5	7	5	9	8	7	9	10	7

Jak snadná je přestavba sezení?	5	6	5	2	1	5	9	10	8
Je manipulace s ráčnou pro utahování snadná?	10	5	10	4	5	4	X	10	5
Jsou kolenní opěrky vhodně umístěné?	10	8	4	8	7	8	9	9	7
Je možné v případě nevhodného umístění s opěrkami manipulovat?	Ne	Ano	Ne	Ne	Ano	Ano	Ano	Ne	Ne
Je manipulace při přestavbě snadná?	X	8	X	2	5	8	9	1	5
Je vylévací špunt vhodně umístěn?	9	4	10	2	6	10	9	10	5
Je materiál šuntu odolný, nebo dojde k jeho snadnému zničení a ztrátě?	10	9	10	10	10	7	9	5	7
Je špunt zapuštěný?	Ano	Ne	Ano	Ano	Ano	Ano	Ano	Ne	Ano
Na lodi se mi obzvlášť líbí	Barva	Design	Moc mi to na ní sluší	Kombinace nosné přídě a ploché	Obratnost, rychlost, zrychlení	Rychlost, manévrova-	Hrana – pěkně točí	Sezení, barva, uši, hrany,	Zelená barva, že jí mám, je

				žiletkové zádě		telnost, rocker		velikost, dotahování zádové opěrky, projíždění problémů, hravost	rychlá, obratná
Na lodi by se mohlo zlepšit	Kajakář	Řešení uchycení ráčen zádové opěrky, na těžší vodě prokluzují	Vyvážit zadní výtlak – velká podobnost s předním Kolenní opěrky, vyšší sezení	X	Kolenní opěrky bez šroubů, univerzálnější límec, chybí 2. popruh na házečku	Lod' by mohla být hravější	Nic	Rychlost, váha	Váha, menší hrany, mohla by být víc zelená